

REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2008 ROK

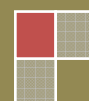
WOJEWÓDZTWO
ZACHODNIOPOMORSKIE

Zachodniopomorski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia jest dokumentem o charakterze operacyjnym, który formułuje kierunki działań oraz przedsięwzięcia, jakie zostaną podjęte zarówno przez Samorząd Województwa, jak i jego partnerów w celu podniesienia poziomu rozwoju rynku pracy, a tym samym niwelowania negatywnych skutków bezrobocia, zwiększenia poziomu zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich w regionie.

SZCZECIN 2008

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. DIAGNOZA REGIONALNEGO RYNKU PRACY	5
2.1. Sytuacja demograficzno - społeczna	5
2.2. Bezrobocie w województwie i powiatach	6
2.2.1. Liczba i stopa bezrobocia	6
2.2.2. Oferty pracy	10
2.2.3. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	11
2.2.4. Wybrane kategorie bezrobotnych	12
2.2.5. Struktura bezrobocia	14
2.2.6. Analiza bezrobocia według PKD	16
2.2.7. Podsumowanie sytuacji na rynku pracy w województwie zachodniopomorskim – analiza SWOT	19
3. STRATEGICZNE OBSZARY DZIAŁANIA	21
3.1. Preferowane programy regionalne oraz projekty lokalne	22
3.2. Grupy osób i instytucje wymagające wsparcia	24
3.3. Opis planowanych działań w ramach RPDZ/2008	26
3.3.1. Wspieranie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia	26
3.3.2. Aktywizacja i reintegracja zawodowa osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy	29
3.3.3. Doskonalenie instytucjonalnej obsługi rynku pracy	35
3.3.4. Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników, przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych	40
3.3.5. Doskonalenie dialogu i partnerstwa społecznego dla zapewnienia równowagi na rynku pracy	44
3.3.6. Promowanie elastycznych form zatrudnienia	45
3.3.7. Wsparcie edukacyjne oraz systemu oświaty	46
4. MONITORING I KOORDYNACJA RPDZ/2008	50
5. ZAŁĄCZNIKI	52
Spis tabel	53
Spis rysunków	53
Indeks używanych skrótów	54

1. WPROWADZENIE

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia (dalej: RPDZ) jest dokumentem, który określa wojewódzką politykę w zakresie rynku pracy. Opracowanie ww. dokumentu jest realizacją postanowień Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z dnia 1 maja 2004 r., z późn. zm.), która w art. 3, ust. 4 nakłada na samorząd województwa obowiązek przygotowania regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia:

„Samorząd województwa na podstawie Krajowego Planu Działań, uwzględniając strategię rozwoju województwa oraz strategię wojewódzką w zakresie polityki społecznej, o których mowa w odrębnych przepisach, przygotowuje corocznie regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia, określający preferowane programy regionalne, projekty lokalne, priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia – po zasięgnięciu opinii powiatowych jednostek samorządu terytorialnego oraz partnerów społecznych”.

Podstawę do przygotowania przez samorząd województwa corocznych regionalnych planów działań na rzecz zatrudnienia stanowi przygotowany na szczeblu ogólnokrajowym Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia (KPDZ). A zatem, RPDZ dla Województwa Zachodniopomorskiego na 2008 r. uwzględnia w swoich założeniach priorytety i kierunki polityki zatrudnienia, które w KPDZ na 2008 r. określone zostały jako:

PRIORYTETY KPDZ/2008

1. Rozwój przedsiębiorczości.
2. Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw poprzez inwestowanie w kapitał ludzki.
3. Aktywizacja osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4. Doskonalenie dialogu i partnerstwa społecznego dla zapewnienia równowagi na polskim rynku pracy.
5. Tworzenie zasad efektywnej polityki migracyjnej.
6. Doskonalenie instytucjonalnej obsługi rynku pracy.

PODSTAWOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ W KPDZ/2008:

1. Promowanie zatrudnienia poprzez rozwój przedsiębiorczości oraz stymulowanie inwestycji infrastrukturalnych i rozwój budownictwa ogólnego.
2. Wdrożenie nowych rozwiązań organizacyjno – finansowych zapewniających zwiększenie dostępu do usług rynku pracy oraz wzbogacenie oferty i podwyższenie jakości usług świadczonych przez instytucje rynku pracy i jednostki organizacyjne z nimi współpracujące.
3. Poprawa informacji o rynku pracy.
4. Aktywizacja osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
5. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
6. Promowanie elastycznych form zatrudnienia i organizacji pracy.
7. Inwestowanie w kapitał ludzki.

Zachodniopomorski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia jest dokumentem o charakterze operacyjnym, który formułuje kierunki działań oraz przedsięwzięcia, jakie zostaną podjęte zarówno przez Samorząd Województwa, jak i jego partnerów w celu podniesienia poziomu rozwoju rynku pracy, a tym samym niwelowania negatywnych skutków bezrobocia, zwiększenia poziomu zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich w regionie.

Za przygotowanie RPDZ w imieniu samorządu województwa odpowiada Wojewódzki Urząd Pracy (art. 8. ust. 3 cyt. Ustawy). Opracowanie i wdrożenia RPDZ – zgodnie z art. 8, ust.1 oraz art. 64 i 65 – ma na celu między innymi:

- określenie i koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy;
- efektywny podział posiadanych środków Funduszu Pracy na działania na rzecz promocji zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji bezrobotnych, uwzględniający kierunki i priorytety określone w RPDZ;
- wytyczanie kierunków działań w ramach inicjowanych przez samorządy lokalne i samorząd województwa projektów lokalnych i programów regionalnych na rzecz:
 - utrzymania i tworzenia miejsc pracy;
 - zmniejszania negatywnych skutków bezrobocia;
 - wsparcia przebiegu restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach;
 - rozwoju zasobów ludzkich;
 - wzmacniania równych szans na rynku pracy.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia określa systemowe podejście do problematyki bezrobocia, wskazując tym samym preferowane programy regionalne i projekty lokalne, mające kluczowe znaczenia dla wyrównywania lokalnych dysproporcji w zatrudnieniu, a jednocześnie definiuje priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia.

Stosownie do zapisów Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy określających, iż realizowana przez władze publiczne polityka w zakresie rynku pracy opiera się na dialogu i współpracy z partnerami społecznymi, do powstania niniejszego RPDZ/2008 przyłączyły się m.in.:

- publiczne służby zatrudnienia szczebla powiatowego;
- państwowa jednostka wyspecjalizowana w działaniach na rzecz młodzieży – OHP oraz instytucje dialogu społecznego i partnerstwa lokalnego;
- instytucje realizujące zadania w zakresie edukacji na szczeblu województwa i powiatu, w szczególności CKU, CKP, CDiDN, instytucje szkoleniowe;
- realizatorzy kluczowych projektów, a w szczególności PFRON.

2. DIAGNOZA REGIONALNEGO RYNKU PRACY

2.1. Sytuacja demograficzno-społeczna

Liczba ludności województwa zachodniopomorskiego w końcu grudnia 2006 roku wyniosła 1 692,8 tysiąca osób. Według wstępnego szacunku Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności dla województwa w 2007 roku liczyła ok. 1 692,3 tys. osób. Ujemne tempo przyrostu ludności wyniosło w 2007 roku – 0,03%.

Zgodnie z danymi GUS od 2000 roku liczba ludności naszego województwa systematycznie spada. Na przełomie omawianych lat największy spadek dotyczył liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, w latach 2000 – 2006 wyniósł ponad 77 tysięcy osób. Trend spadkowy utrzymywał się także w 2007 roku.

Prognozy ludnościowe potwierdzają zachowanie trendu spadkowego w kolejnych latach. Oczekuje się, że w 2030 roku liczba ludności w województwie zachodniopomorskim wyniesie 1 580,1 tys.

Tabela 1. Ludność województwa zachodniopomorskiego

Wyszczególnienie	2000r.	2004r.	2005r.	2006r.	2007r.*
Ogółem	1 697 935	1 694 865	1 694 178	1 692 838	1 692 300
mężczyźni	827 961	824 652	824 075	822 989	x
kobiety	869 974	870 213	870 103	869 849	x
w wieku przedprodukcyjnym	415 021	356 939	346 331	337 451	x
w wieku produkcyjnym	1 056 257	1 102 687	1 110 868	1 113 868	x
w wieku poprodukcyjnym	226 657	235 239	236 979	241 519	x

* Dane wstępne

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2007 r. w województwie wyniosło 161,0 tys. osób i utrzymało się na poziomie wyższym niż przed rokiem (o 1,9%, wobec wzrostu o 4,7% w grudniu ub. roku). W kraju zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się w ujęciu rocznym o 4,9%.

W porównaniu z rokiem poprzednim wzrost zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim wystąpił w większości sekcji, a największy w hotelach i restauracjach (o 14,8%), budownictwie (o 7,5%) oraz obsłudze nieruchomości i firm (o 6,3%).

Zgodnie z wynikami Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w województwie zachodniopomorskim, współczynnik aktywności zawodowej tj. procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności powyżej 15 roku życia, na koniec III kwartału 2007 r. wyniósł 48,2%. W stosunku do III kwartału 2006 roku nastąpił spadek liczby osób aktywnych zawodowo o 3,0%.

Wskaźnik zatrudnienia wg BAEL w III kwartale 2007 r. kształtował się na poziomie 43,2% i w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego spadł o 0,2%.

2.2. Bezrobocie rejestrowane w województwie i powiatach

2.2.1. Liczba i stopa bezrobocia

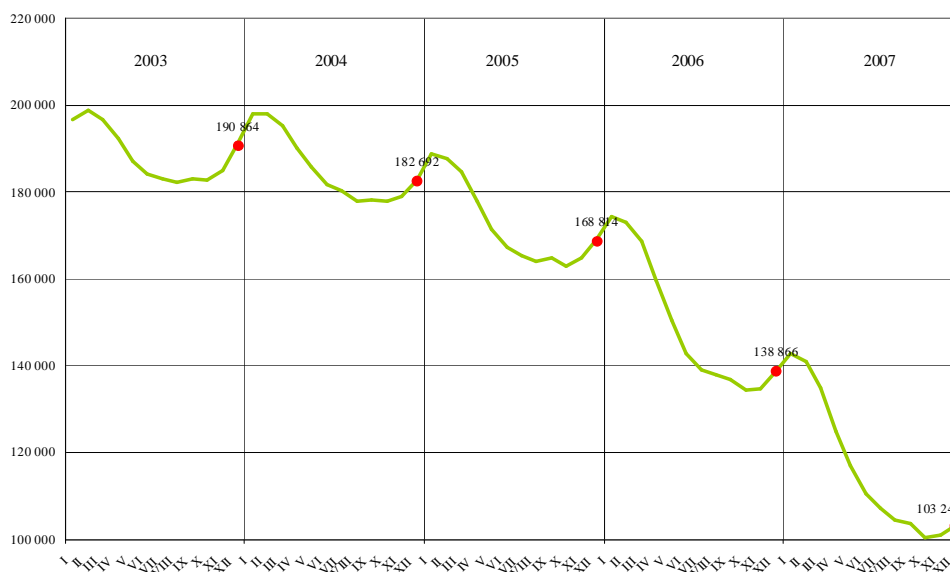
W województwie zachodniopomorskim w 2007 roku w dalszym ciągu utrzymywała się wyraźna tendencja spadku liczby bezrobotnych odnotowywana sukcesywnie od 2004 roku. Migracja zarobkowa, wzrost PKB, efektywne

wykorzystanie środków finansowych z EFS, wzrost ofert pracy, to czynniki mające niewątpliwy wpływ na ten stan rzeczy. Pomimo wielu czynników wpływających na dynamikę bezrobocia w dalszym ciągu głównym elementem charakterystycznym dla województwa zachodniopomorskiego jest sezonowość rynku pracy.

Rok 2007 zakończył się w skali województwa, ogólną liczbą 103 241 zarejestrowanych osób pozostających bez pracy oraz stopą bezrobocia na poziomie 16,6 %. Był to jednocześnie rok, w którym spadek bezrobocia wyraźnie przybrał na sile w stosunku do lat ubiegłych, co jest szczególnie widoczne w drugiej połowie roku. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego (grudzień 2006) spadek liczby osób zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy wyniósł, ponad 35 tys.

Liczba bezrobotnych kobiet w 2007 roku wyniosła 61 556 osób. Procentowy udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych z roku na rok systematycznie rośnie, od 53,9% w 2005 roku; 56,6% w 2006, aż do 59,6% na koniec roku 2007.

Rysunek 1. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w województwie zachodniopomorskim w latach 2003-2007

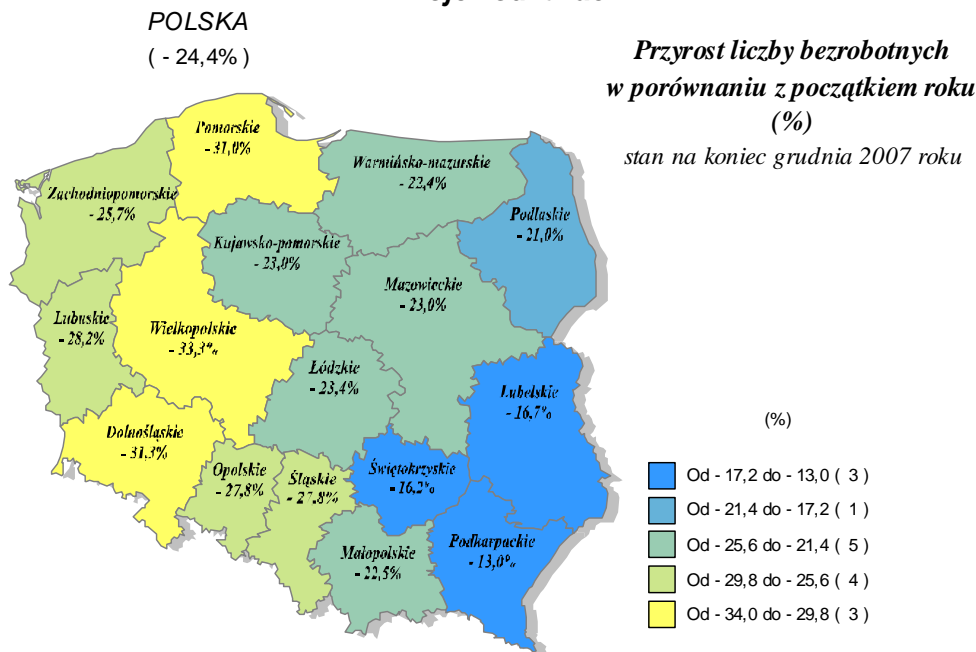
Trend sezonowości oraz wyraźny spadek wielkości bezrobocia zachodniopomorskiego rynku pracy w ciągu kilku ostatnich lat widoczny jest na rys. nr 1.

Liczba bezrobotnych w 2007 roku systematycznie malała we wszystkich regionach Polski. Jak ukazuje rysunek nr 2 największe spadki zaobserwowano w województwach: wielkopolskim (33,3%), dolnośląskim (31,3%) i pomorskim (31,0%). Województwo zachodniopomorskie sklasyfikowano na siódmym miejscu pod względem spadku liczby bezrobotnych w porównaniu z początkiem roku.

Najmniejsze z nich odnotowano w trzech województwach: podkarpackim, świętokrzyskim i lubelskim.

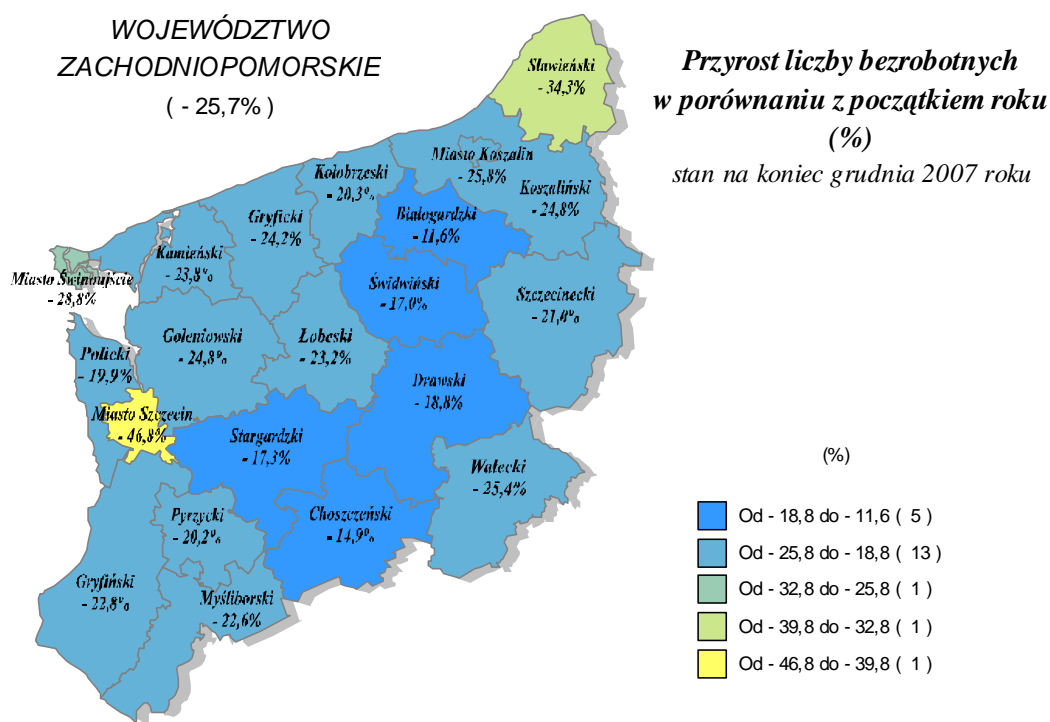
Spadek liczby bezrobotnych w kraju ma swoje odzwierciedlenie zarówno w województwach jak i w powiatach. Pozytywnym zjawiskiem w 2007 roku był spadek liczby osób pozostających poza zatrudnieniem w porównaniu z początkiem roku we wszystkich powiatach województwa zachodniopomorskiego.

Rysunek 2. Spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z początkiem roku w województwach

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Wydział Badań i Analiz

Rysunek 3. Spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z początkiem roku z podziałem na powiaty

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Wydział Badań i Analiz

O ponad 25% spadła liczba bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w końcu roku 2007 w porównaniu z początkiem roku. W czterech powiatach odnotowano spadki liczby bezrobotnych powyżej wartości dla województwa (25,7%) i są to powiaty: Miasto Szczecin (46,8%), powiat sławieński (34,3%), Miasto Świnoujście (28,8%) i Miasto Koszalin (25,8%). Dwa powiaty charakteryzował dość niski spadek liczby bezrobotnych w ciągu ubiegłego roku: powiat białogardzki (11,6%) oraz powiat choszczeński (14,9%).

Na koniec 2007 roku stopa bezrobocia dla Polski osiągnęła wartość 11,4%, w porównaniu z początkiem roku (grudzień 2006r.) nastąpił spadek o 3,5%.

Tabela 2. Dynamika stopy bezrobocia

		Stopa bezrobocia (% do cywilnej ludności aktywnej zawodowo)*			Przyrost/spadek(-)	
		12.2005	12.2006	12.2007	2006-2005	2007 - 2006
	POLSKA	17,6	14,9	11,4	-2,7	-3,5
1.	Dolnośląskie	20,6	16,8	11,8	-3,8	-5,0
2.	Kujawsko-Pomorskie	22,3	19,3	15,2	-3,0	-4,1
3.	Lubelskie	17,0	15,5	13,0	-1,5	-2,5
4.	Lubuskie	23,0	19,3	14,2	-3,7	-5,1
5.	Łódzkie	17,9	14,8	11,5	-3,1	-3,3
6.	Małopolskie	13,8	11,4	8,8	-2,4	-2,6
7.	Mazowieckie	13,8	11,9	9,2	-1,9	-2,7
8.	Opolskie	18,7	16,3	12,0	-2,4	-4,3
9.	Podkarpackie	18,5	16,5	14,4	-2,0	-2,1
10.	Podlaskie	15,6	13,3	10,7	-2,3	-2,6
11.	Pomorskie	19,2	15,5	10,9	-3,7	-4,6
12.	Śląskie	15,5	12,8	9,3	-2,7	-3,5
13.	Świętokrzyskie	20,6	17,8	15,1	-2,8	-2,7
14.	Warmińsko-Mazurskie	27,2	23,7	19,0	-3,5	-4,7
15.	Wielkopolskie	14,6	11,8	8,0	-2,8	-3,8
16.	Zachodniopomorskie	25,6	21,7	16,6	-3,9	-5,1

**po korekcie GUS za okres od grudnia 2005 r. do sierpnia 2006 r. wynikającej z ustalenia ostatecznej liczby pracujących poza rolnictwem indywidualnym na koniec 2005 r.*

W województwie zachodniopomorskim stopa bezrobocia w omawianym okresie wyniosła 16,6%. W 2007 roku województwo zachodniopomorskie oraz lubuskie odnotowały spadek stopy bezrobocia na poziomie 5,1%. Były to największe spadki stopy bezrobocia w kraju.

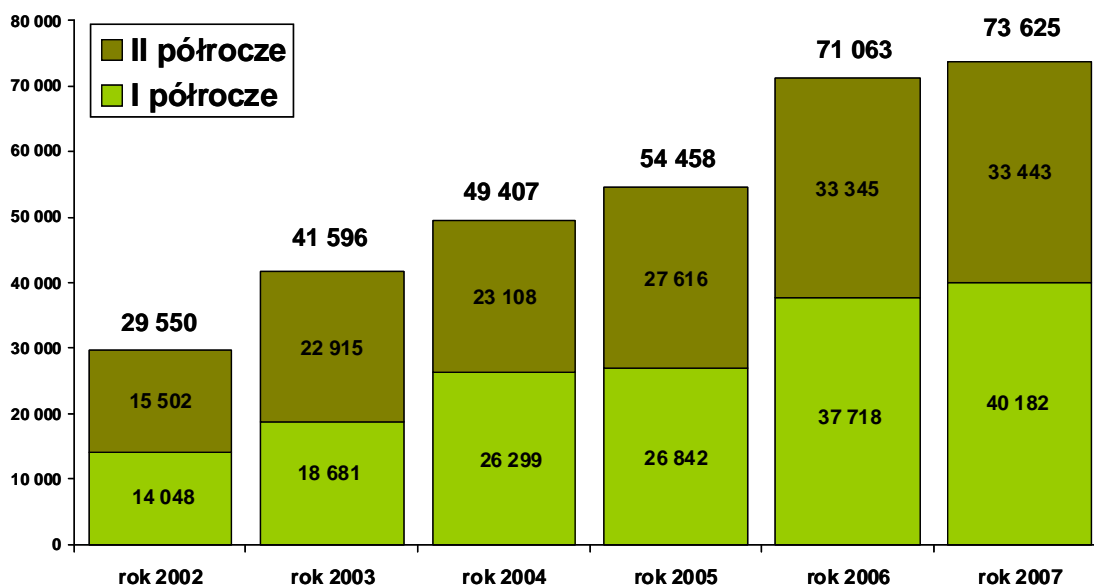
Najniższą stopę bezrobocia zaobserwowano w województwie wielkopolskim (8,0%), małopolskim (8,8%) i mazowieckim (9,2%).

2.2.2. Oferty pracy

Spadek liczby osób bezrobotnych spowodowany jest między innymi znacznym wzrostem ilości wolnych etatów, którymi dysponowały urzędy pracy. W pierwszych sześciu miesiącach 2007 roku ogólna liczba ofert pracy dostępnych w urzędach pracy, wyniosła ponad 40 tysięcy. W porównaniu z pierwszą połową 2006 roku nastąpił wzrost o 2 464 oferty pracy.

W 2007r. ogólna liczba ofert pracy przekroczyła 73 tysiące. Z roku na rok widoczny jest wyraźny wzrost ilości wolnych miejsc pracy dostępnych za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy.

Rysunek 4. Liczba ofert pracy w poszczególnych w latach 2002-2007

2.2.3 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Kolejnym niezmiernie istotnym czynnikiem wpływającym na poprawę sytuacji na rynku pracy, są aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. W 2007 roku w aktywnych formach uczestniczyło ponad 41 tysięcy osób (w porównaniu z rokiem 2006 nastąpił wzrost o ponad 2 tys. osób).

Najwięcej osób skorzystało ze szkoleń (10 217 osób) i staży (8 637 osób). W następnej kolejności aktywizację zawodową przeprowadzano w ramach: prac społecznie użytecznych (5 153 osoby), przygotowania zawodowego w miejscu pracy (4 589 osób), robót publicznych (4 288 osób), prac interwencyjnych, na które skierowano 3 263 osoby, podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (2 518 osób oraz w ramach samozatrudnienia – 2 351 osób podjęło działalność gospodarczą. Z innych form skorzystało 37 osób.

2.2.4 Wybrane kategorie bezrobotnych

Liczba osób uprawnionych do pobierania zasiłku w końcu 2007 roku wyniosła 17 541 osób, udział osób pobierających zasiłek do ogółu bezrobotnych wyniósł 17,0%. Powiatami o największym udziale osób pobierających zasiłek były: świdwiński (23,6%) drawski (23,4%) i koszaliński (22,2%). Powiatem, w którym odnotowano najmniejszy udział bezrobotnych pobierających zasiłek był powiat policki 9,8%.

Tabela 3. Wybrane kategorie osób bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2006-2007

	2006r.				2007r.				Różnica	
	Ogółem	Udział w ogółem %	Kobiety	Udział w ogółem %	Ogółem	Udział w ogółem %	Kobiety	Udział w ogółem %	Ogółem	Kobiety
Ogółem	138 866	100,00%	78 546	56,6%	103 241	100,0%	61 556	59,6%	-35 625	-16 990
z prawem do zasiłku	22 400	16,1%	10 283	7,4%	17 541	17,0%	9 040	8,8%	-4 859	-1 243
Zamieszkali na wsi	56 822	40,9%	32 341	23,3%	45 111	43,7%	27 390	26,5%	-11 711	-4 951
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	3 928	2,8%	2 631	1,9%	2 946	2,9%	2 010	1,9%	-982	-621
Cudzoziemcy	49	0,0%	30	0,0%	50	0,0%	35	0,0%	1	5
Do 25 roku życia	25 385	18,3%	14 579	10,5%	17 871	17,3%	11 152	10,8%	-7 514	-3 427
Które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	994	0,7%	703	0,5%	796	0,8%	543	0,5%	-198	-160
Długotrwale bezrobotne	92 169	66,4%	55 212	39,8%	64 309	62,3%	40 841	39,6%	-27 860	-14 371
Powyżej 50 roku życia	29 488	21,2%	13 217	9,5%	24 901	24,1%	11 495	11,1%	-4 587	-1 722
Bez kwalifikacji zawodowych	45 315	32,6%	27 926	20,1%	34 078	33,0%	22 117	21,4%	-11 237	-5 809
Samotnie wychowujące, co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia	9 413	6,8%	8 696	6,3%	8 192	7,9%	7 724	7,5%	-1 221	-972
Niepełnosprawni	2 706	1,9%	1 354	1,0%	2 841	2,8%	1 472	1,4%	135	118

Osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi w 2007 roku, stanowiły 43,7% ogólnej liczby osób bezrobotnych (45 111 osób). W porównaniu z rokiem 2006 w tej kategorii odnotowano spadek liczby bezrobotnych o 11 711 osób.

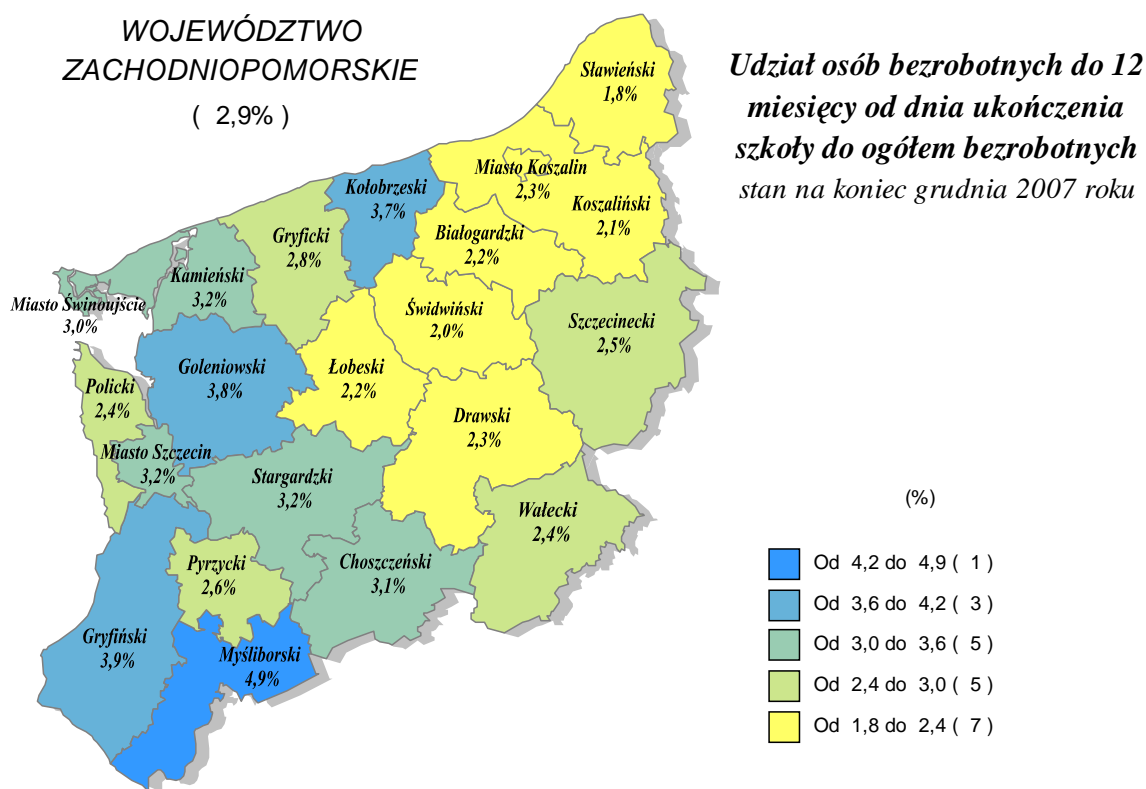
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowią 2,9% ogólnej liczby bezrobotnych, tj. 2 946 osób, w tym 2 010 kobiet. W porównaniu z końcem 2006 roku nastąpił spadek liczby osób zarejestrowanych, jako bezrobotne

w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki o 982 osoby.

Wśród tej grupy osób do rejestrów urzędów pracy najczęściej trafiali przedstawiciele zawodów takich jak:

- Sprzedawca – 170 osób
- Ekonomista – 118 osób
- Technik żywienia i gospodarstwa domowego – 113 osób
- Kucharz małej gastronomii – 113 osób
- Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista] – 71 osób
- Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec] – 44 osoby
- Pedagog – 44 osoby

Rysunek 5. Udział osób bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Wydział Badań i Analiz

W 2007 roku największym udziałem osób bezrobotnych zarejestrowanych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły do ogółem bezrobotnych, charakteryzował się powiat myśliborski – 4,9%. Najmniej osób z tej kategorii odnotowano w powiecie sławieńskim – 1,8%.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych, tj. osób pozostających w rejestrach urzędów pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy w końcu 2007 roku wyniosła 64 309 osób (62,3% ogólnej liczby bezrobotnych). W stosunku do roku 2006 nastąpił spadek w tej kategorii o 27 860 osób.

Kwestia długotrwałego bezrobocia jest dużym problemem społecznym, bowiem osoby z tej grupy są w najwyższym stopniu zagrożone marginalizacją społeczną z powodu długotrwałego pozostawania bez pracy. Osoby, które pozostają „krótko” bezrobotnymi mają większe szanse na znalezienie pracy niż osoby długotrwale poszukujące pracy (rys. nr 6).

Kategoria osób powyżej 50 roku życia jest kolejną istotną grupą znajdującą się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osoby z grupy powyżej 50 roku życia stanowią 24,1% (tj. 24 901 osób) ogólnej liczby bezrobotnych. W 2007 roku procentowy udział tej grupy w liczbie bezrobotnych ogółem wzrósł o 2,9%. W roku 2006 wskaźnik ten wynosił 21,2%.

W porównaniu z rokiem 2006 nastąpił spadek liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w kategorii „50+” o ponad 4,5 tys. osób. Pomimo spadku tej liczby mężczyźni nadal stanowią większość w omawianej kategorii. W 2006 roku było ich 55,2% (kobiet 44,8%), a w roku 2007 - 53,8% (kobiet 46,2%).

Osoby bez kwalifikacji zawodowych stanowiły w 2007r. - 33,0% (34 078 osób) ogólnej liczby bezrobotnych, z czego 22 117 to kobiety. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek liczby osób niewykwalifikowanych o 5 809 osób.

Osoby samotnie wychowujące, co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia stanowiły w końcu 2007 roku 7,9% ogólnej liczby bezrobotnych. W przeważającej części były to kobiety, które stanowiły 94,2% ogólnej liczby w tej kategorii. W tej grupie spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z początkiem roku wyniósł 972 osoby.

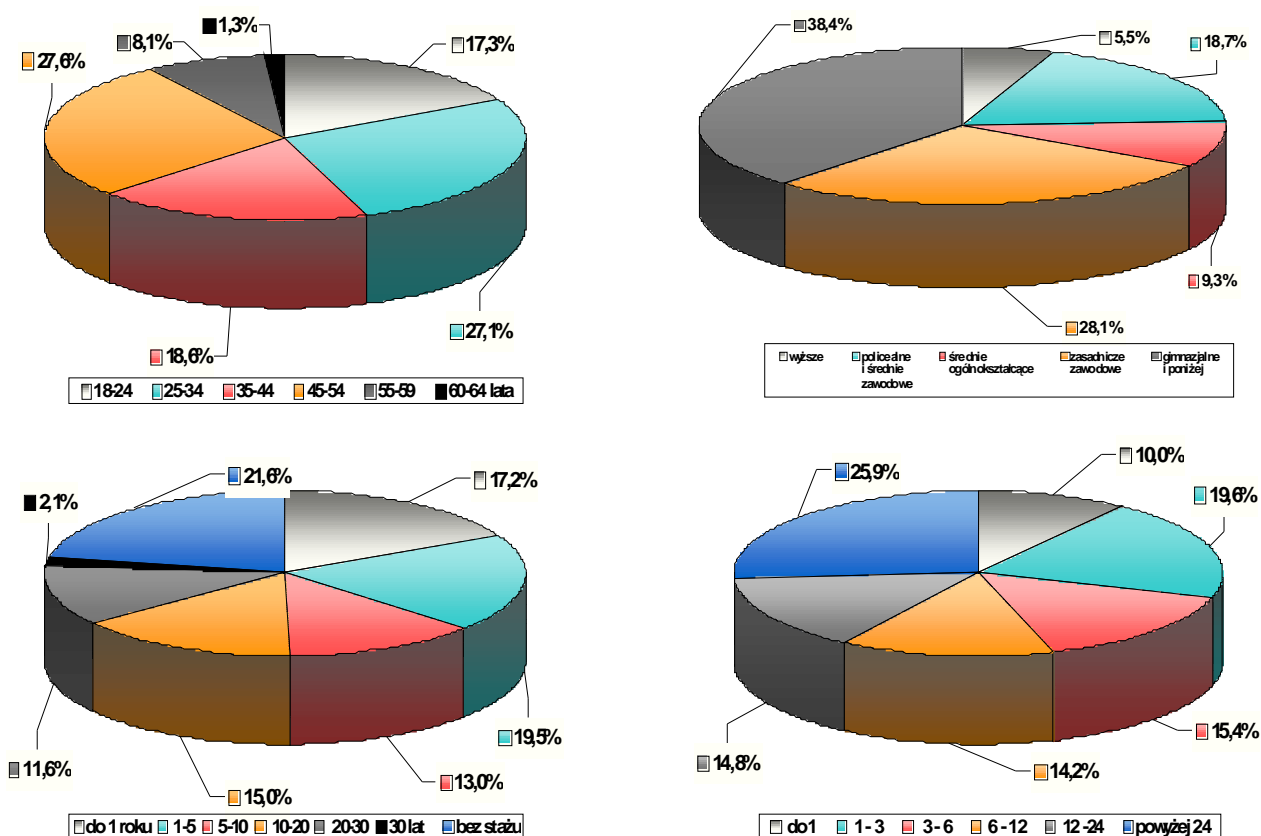
Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych ogółem kształtowała się na poziomie 2 841 osób, stanowiło to 2,8% ogółu bezrobotnych w województwie.

2.2.5 Struktura bezrobocia

Szczegółowy obraz bezrobocia rejestrowanego w województwie prezentuje struktura osób bezrobotnych według wieku, wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy i stażu pracy.

Analizując strukturę bezrobocia województwa zachodniopomorskiego w 2007r. według wieku, największą grupę osób bezrobotnych reprezentowały osoby w przedziale wiekowym 45-54 lata. Stanowiły one 27,6% ogółu bezrobotnych. Na drugiej pozycji uplasowała się kategoria osób w wieku 25-34 lata - 27,1%.

Rysunek 6. Struktura osób bezrobotnych wg wieku, wykształcenia, stażu pracy oraz czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim w 2007 roku

Następnie według kolejności w poszczególnych kategoriach wiekowych odsetek bezrobotnych kształtował się następująco: 35-44 lata na poziomie 18,6%; 18-24 lata – 17,3%. Dwie zdecydowanie najmniejszymi grupami były osoby w wieku od 55 do 59 lat (tj. 8,1%) i osoby sklasyfikowane w kategorii 60-64 lata, które stanowiły 1,3% ogólnej liczby bezrobotnych.

W strukturze osób pozostających poza zatrudnieniem według wykształcenia, można zauważyć, że największą grupę stanowią osoby z wykształceniem

gimnazjalnym i niższym, jest to ponad 38,4% ogólnej liczby bezrobotnych. Kolejną znaczną grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (28,1%). Pozostałe grupy stanowią razem jedną trzecią ogólnej liczby bezrobotnych i są to osoby z wykształceniem: policealnym i średnim zawodowym – 18,7%; średnim ogólnokształcącym – 9,3% oraz osoby legitymujące się wyższym wykształceniem – 5,5%.

Analizując dane dotyczące podziału liczby bezrobotnych według stażu pracy można zaobserwować znaczny udział osób w grupie bez stażu (21,6 %), ze stażem do 1 roku (17,2%) i od 1 do 5 lat stażu (19,5%). Prawie 39% ogółu bezrobotnych stanowili bezrobotni z dwóch wymienionych grup (bez stażu i do 1 roku), co wskazuje na dużą grupę bezrobotnych, którą stanowią absolwenci i młode osoby z niewielkim stażem pracy.

W roku 2007 osoby zarejestrowane jako bezrobotne, figurujące w rejestrach powyżej 12 miesięcy stanowiły w województwie zachodniopomorskim ponad 40,7% ogólnej liczby osób bezrobotnych. W kategorii od 12 do 24 miesięcy udział ten wynosił 14,8% ogólnej liczby bezrobotnych, natomiast w kategorii powyżej 24 miesięcy pozostawania bez pracy odnotowano 25,9% ogółu bezrobotnych. Kolejne wyróżnione kategorie to: od 1 do 3 miesięcy ponad 19,6%; od 3 do 6 miesięcy – 15,4%; od 6 do 12 miesięcy ponad 14,2% i do 1 miesiąca - 10,0%.

2.2.6 Analiza bezrobocia według PKD

Polska Klasyfikacja Działalności jest podstawą systemu klasyfikacji gospodarczych i społecznych, do której nawiązują inne klasyfikacje, a zwłaszcza Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług. PKD ustala symbole, nazwy i zakres poszczególnych grupowań klasyfikacyjnych na pięciu różnych poziomach, tj. sekcji i podsekcji, działów, grup, klas i podklas. Klasyfikacja działalności stosowana jest m.in. do:

- klasyfikowania podmiotów gospodarczych dla potrzeb krajowego, urzędowego rejestru podmiotów gospodarki narodowej REGON - wg rodzaju prowadzonej przez nie działalności,
- przedstawiania struktury gospodarki narodowej z punktu widzenia społecznego podziału pracy,
- zestawiania dynamicznych szeregów dla potrzeb ekonomicznej analizy

rozwoju gospodarczego,

- opracowywania bilansów gospodarki narodowej, w tym zintegrowanych rachunków narodowych,
- sporządzania porównań międzynarodowych,
- zestawiania informacji statystycznych, odpowiednio porównywalnych z innymi krajami.

W poszczególnych sekcjach PKD odnotowano (stan na 31 grudnia 2007r.):

- *Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo* – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 6 831 osób, w tym 3 435 kobiet. Liczba ofert pracy od 2002 roku utrzymuje się na poziomie ponad 2 tysięcy. W II półroczu 2007 odnotowano 997 ofert pracy.
- *Rybactwo* – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 311 osób, w tym 84 kobiety. Liczba ofert pracy od 2004 roku systematycznie maleje, osiągając w 2006 roku sumę 42 ofert. Natomiast w II połowie 2007 roku zgłoszono do urzędów pracy 54 oferty.
- *Górnictwo* – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 171 osób, w tym 91 kobiet. Liczba ofert pracy od 2003 roku systematycznie maleje, osiągając w 2006 roku sumę 58 ofert. W II półroczu 2007 odnotowano 23 oferty pracy.
- *Przetwórstwo przemysłowe* – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 16 935 osób, w tym 9 713 kobiet. Liczba ofert pracy od 2002 roku systematycznie rośnie, osiągając w 2006 roku sumę 16 401 ofert, a w II półroczu 2007 - liczbę 7 918.
- *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną* – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 616 osób, w tym 148 kobiet. Liczba ofert pracy od 2003 roku utrzymuje się na poziomie ponad 450, osiągając w 2006 roku sumę 509 ofert. W II półroczu 2007 roku odnotowano 280 ofert pracy.
- *Budownictwo* – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 6 023 osoby, w tym 929 kobiet. Liczba ofert pracy od 2002 roku systematycznie rośnie, osiągając w 2006 roku sumę 6 291 ofert. W 2007 roku od czerwca do grudnia

odnotowano 3 124 oferty pracy.

- *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego* – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 14 715 osób, w tym 10 786 kobiet. Liczba ofert pracy od 2001 roku systematycznie rośnie, przekraczając w 2006 roku 9 tysięcy ofert. W drugim półroczu 2007 liczba ofert pracy wyniosła 4 976.
- *Hotele i restauracje* – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 4 388 osób, w tym 3 591 kobiet. Liczba ofert pracy od 2002 roku systematycznie rośnie, osiągając w 2006 roku ponad 3 tys. ofert, a w II półroczu 2007 liczbę 1 277.
- *Transport, gospodarka magazynowa i łączność* – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 2 724 osoby, w tym 1 275 kobiet. Liczba ofert pracy od 2002 roku systematycznie wzrasta, osiągając w 2006 roku ponad 3 tys. ofert. W drugiej połowie 2007 liczba ofert pracy wyniosła 1 402.
- *Pośrednictwo finansowe* – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 641 osób, w tym 527 kobiet. Liczba ofert pracy od 2001 roku systematycznie rośnie, osiągając w 2006 roku sumę 1 253 ofert. W II półroczu 2007 roku odnotowano 645 ofert pracy.
- *Obsługa nieruchomości* – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 3 771 osób, w tym 2 385 kobiet. Liczba ofert pracy od 2001 roku systematycznie rośnie, osiągając w 2006 roku ponad 5,7 tys. ofert. W 2007 roku od czerwca do grudnia odnotowano 3 682 oferty pracy.
- *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne* – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 7 578 osób, w tym 3 192 kobiety. Liczba ofert pracy od 2004 roku systematycznie rośnie, przekraczając w 2006 roku 12,5 tys. ofert. Natomiast w II połowie 2007 roku zgłoszono do urzędów pracy 4 474 oferty pracy.

- *Edukacja – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 1 679 osób, w tym 1 281 kobiet. W II półroczu 2007 roku odnotowano 1 448 ofert pracy.*
- *Ochrona zdrowia i pomoc społeczna – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 2 847 osób, w tym 2 363 kobiety. W 2007 roku od czerwca do grudnia odnotowano 1 345 ofert pracy.*
- *Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 6 268 osób, w tym 3 808 kobiet. Liczba ofert pracy od 2002 roku systematycznie rośnie, osiągając w 2006 roku wielkość ponad 4 tys. W II półroczu 2007 roku odnotowano 1 777 ofert pracy.*
- *Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 366 osób, w tym 280 kobiet.*
- *Działalności niezidentyfikowana – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 5 036 osób, w tym 2 849 kobiet.*
- *Dotychczas niepracujący – ogólna liczba bezrobotnych wyniosła 22 337 osób, w tym 14 815 kobiet.*

2.2.7 Podsumowanie sytuacji na rynku pracy w województwie zachodniopomorskim – analiza SWOT

Ze względu na usługowo – przemysłowy charakter gospodarki oraz nierównomierny rozwój poszczególnych powiatów, bezrobocie w województwie zachodniopomorskim charakteryzuje się następującymi cechami:

- sezonowością zjawiska,
- zróżnicowaniem terytorialnym województwa,
- bezrobociem rejestrowanym na wsi (przy braku bezrobocia ukrytego),
- znacznym poziomem bezrobocia długookresowego i długotrwałego,

- niskim poziomem wykształcenia i brakiem kwalifikacji,
 - wysokim poziomem rejestracji po raz kolejny.
- ✓ W końcu grudnia 2007 roku w województwie zachodniopomorskim zarejestrowanych było 130 241 osób. W porównaniu z grudniem 2006 spadek liczby zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy wyniósł ponad 35 tys. osób.
 - ✓ W 2007 roku 17,0% zarejestrowanych bezrobotnych posiadało prawo do zasiłku (wobec 16,1% przed rokiem).
 - ✓ Kobiety stanowiły 59,6% ogółu bezrobotnych w 2007 roku wobec 56,6% w roku 2006.
 - ✓ Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w badanym okresie 43,7%, to mieszkańcy wsi.
 - ✓ Największą grupę osób bezrobotnych wg stanu na koniec 2007 roku stanowią osoby w wieku 45-54 lata (27,6%), kolejną równie znaczącą grupą, są bezrobotni w wieku 25-34 lata (27,1%).
 - ✓ Z ogólnej liczby bezrobotnych w 2007 roku 21,6% stanowiły osoby bez stażu pracy.
 - ✓ Najliczniejszą grupę, spośród osób bezrobotnych, stanowią osoby widniejące w rejestrach pozostawania bez pracy powyżej 24 miesięcy.
 - ✓ Liczba ofert pracy stale wzrasta i w 2007 roku odnotowano 73 625 ofert pracy. W porównaniu do roku 2002 liczba ofert pracy wzrosła o ponad 44 tysiące.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Znaczne zasoby wolnej siły roboczej ✓ Pozyskiwanie znacznych środków na aktywne formy zwalczania bezrobocia ✓ Wzrastająca liczba osób z wyższym wykształceniem 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wysoki poziom bezrobocia ✓ Wysoki udział w bezrobociu ogółem młodzieży do 25 roku życia, długotrwale bezrobotnych, osób powyżej 50 roku życia, osób z terenów wiejskich oraz osób bez kwalifikacji zawodowych ✓ Mała mobilność siły roboczej

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dostępność funduszy strukturalnych umożliwiających rozwój zasobów ludzkich ✓ Swobodny przepływ siły roboczej w ramach UE ✓ Programy Operacyjne stwarzające szerszy wachlarz aktywizacji bezrobotnych ✓ Zawiązywanie partnerstw w ramach UE na rzecz rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wejście na rynek pracy wyżu demograficznego ✓ Migracje krajowe i zagraniczne wykwalifikowanych kadr w poszukiwanych specjalnościach

Analiza SWOT wykazuje przewagę słabych stron regionalnego rynku pracy oraz przedstawia potencjał regionalny, dostrzegalny w przewadze szans nad zagrożeniami. Analiza potwierdza celowość kontynuacji dotychczasowych działań priorytetowych podjętych w regionalnych planach działań na rzecz zatrudnienia zmniejszających oddziaływanie słabych stron, a dotyczącymi grup ryzyka, to jest młodzieży, długotrwale bezrobotnych, osób w wieku powyżej 50 roku życia oraz bezrobotnych o niskim poziomie kwalifikacji zawodowych lub bez kwalifikacji – ze szczególnym uwzględnieniem bezrobotnych z terenów wiejskich i kobiet.

3. STRATEGICZNE OBSZARY DZIAŁANIA

W wyniku kooperacji z instytucjami rynku pracy oraz partnerami społecznymi, współpracującymi przy tworzeniu RPDZ/2008, określone zostały planowane działania, preferowane programy oraz priorytetowe grupy osób i instytucji wymagających wsparcia w 2008 r.

Główne cele i kierunki działań regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich dla województwa zachodniopomorskiego na rok 2008, określone zostały jako:

1. Wspieranie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia;
2. Aktywizacja i reintegracja zawodowa osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym i znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy;
3. Doskonalenie instytucjonalnej obsługi rynku pracy;
4. Poprawa zdolność adaptacyjnych pracowników, przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych;
5. Doskonalenie dialogu i partnerstwa społecznego dla zapewnienia równowagi na rynku pracy;
6. Promowanie elastycznych form zatrudnienia;
7. Wsparcie edukacyjne oraz systemu oświaty.

Cele i kierunki działań regionalnej polityki zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich realizowane będą w ramach działań określonych przez Ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz PO KL, a także inne fundusze celowe.

Przedsięwzięcia, w ramach których realizowane będą programy i projekty oraz inne działania w zakresie aktywnej polityki zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich, to w szczególności:

1. Program Operacyjny Kapitał Ludzki – priorytety regionalne:
 - ✓ Priorytet VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich;
 - ✓ Priorytet VII. Promocja integracji społecznej;
 - ✓ Priorytet VIII. Regionalne kadry gospodarki;
 - ✓ Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.
2. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich;
3. Programy krajowe realizowane na obszarze województwa przez OHP, PFRON, a także ze środków Funduszu Pracy będących w dyspozycji MPiPS;
4. Programy lokalne realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy ze środków Funduszu Pracy oraz projekty lokalne realizowane w ramach EFS;

5. Programy regionalne – inicjowane i koordynowane przez Wojewódzki Urząd Pracy, finansowane ze środków Funduszu Pracy, będących w dyspozycji samorządu województwa.

3.1. Preferowane programy regionalne oraz projekty i programy lokalne

W ramach realizacji polityki zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich, jako preferowane dla województwa zachodniopomorskiego, uznano programy regionalne i projekty lokalne, które realizować będą cele w zakresie:

- promocji przedsiębiorczości, ze szczególnym uwzględnieniem osób bezrobotnych i osób niepełnosprawnych;
- przeciwdziałania i zwalczania długotrwałego bezrobocia;
- aktywizacji osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy;
- poprawy zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw poprzez inwestowanie w kapitał ludzki;
- wsparcia MSP poprzez rozwój poręczeń kredytowych i funduszy pożyczkowych;
- rozwoju usług dla przedsiębiorców;
- wzrostu konkurencyjności MSP;
- wsparcia równego dostępu do zatrudnienia dla kobiet i mężczyzn;
- promocji elastycznych form zatrudnienia i organizacji pracy;
- przygotowania młodzieży do wejścia na rynek pracy;
- wsparcia młodzieży poprzez systemy stypendialne;
- promocji zatrudnienia osób uznanych za priorytetowe do objęcia wsparciem; (ze szczególnym uwzględnieniem osób: młodych, bezrobotnych, powyżej 45 roku życia, niepełnosprawnych, zagrożonych utratą pracy, zagrożonych wykluczeniem społecznym, o niskich kwalifikacjach);
- przeciwdziałania marginalizacji społecznej i wykluczeniu społecznemu;
- reorientacji zawodowej osób zagrożonych utratą pracy;
- dostosowania edukacji (na różnych poziomach kształcenia) do potrzeb regionalnego rynku pracy;

- dostosowania systemów edukacji (w tym edukacji ustawicznej) do wymogów dotyczących kompetencji zawodowych;
- rozwoju edukacji ustawicznej;
- doskonalenia instytucjonalnej obsługi rynku pracy (w szczególności w zakresie dostosowania, rozwoju i poprawy jakości usług instytucji rynku pracy);
- wzmacniania spójności społecznej regionu;
- wyrównywania dysproporcji w dostępie do kształcenia i zatrudnienia w regionie;
- poprawy informacji o rynku pracy;
- rozwoju obszarów wiejskich, różnicowania działalności rolniczej oraz wzrostu konkurencyjności gospodarczej obszarów wiejskich;
- doskonalenia dialogu i partnerstwa społecznego dla zapewnienia równowagi na polskim rynku pracy;
- działań określonych w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki i finansowanych z EFS oraz innych funduszy celowych.

3.2. Grupy osób bezrobotnych i innych wymagających wsparcia

Jako priorytetowe grupy osób bezrobotnych i innych wymagających wsparcia, uznano w szczególności:

- osoby zarejestrowane w PUP jako bezrobotne i poszukujące pracy;
- osoby korzystające z pomocy społecznej;
- osoby fizyczne zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą;
- osoby powracające na rynek pracy po przerwie wynikającej ze szczególnej sytuacji życiowej;
- inne osoby pozostające bez zatrudnienia i zainteresowane podjęciem pracy;
- beneficjenci wyróżnieni odpowiednio przez: Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz inne fundusze celowe (np. PFRON).

Spośród wymienionych osób szczególnego wsparcia wymagają:

- osoby bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy;
- osoby bez kwalifikacji zawodowych;
- osoby niepełnosprawne;
- kobiety, zwłaszcza powracające na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci;
- osoby wychowujące co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia;
- mieszkańcy obszarów wiejskich;
- osoby w wieku powyżej 50 lat;
- osoby młode w wieku 25 – 34 lata;
- absolwenci uczelni wyższych do 27 roku życia;
- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
- osoby w wieku aktywności zawodowej zainteresowane zmianą, podniesieniem lub potwierdzeniem swoich kwalifikacji zawodowych;
- osoby odchodzące z rolnictwa, leśnictwa i rybactwa;
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy;
- uczniowie i słuchacze placówek i instytucji systemu oświaty, którzy wymagają wsparcia stypendialnego;
- kadra zatrudniona w placówkach i instytucjach systemu oświaty (nauczyciele, pracownicy uczelni i jednostek naukowych);
- pracownicy przedsiębiorstw prowadzących działalność rozwojową i innowacyjną;
- pracodawcy i pracownicy przedsiębiorstw, które wdrażają procesy adaptacyjne i/lub modernizacyjne;
- przedsiębiorcy, tworzący nowe miejsca pracy, zwłaszcza z sektora MSP.

Ponadto, uznaje się, iż pragmatycznym wsparciem w województwie zachodniopomorskim, winny zostać również objęte instytucje i organizacje wpływające na politykę zatrudnienia i rozwój zasobów ludzkich, działające na rzecz grup i osób uznanych za priorytetowe. W szczególności są to:

- publiczne służby zatrudnienia;
- Ochotnicze Hufce Pracy;
- agencje zatrudnienia;
- instytucje szkoleniowe;

- instytucje dialogu społecznego;
- instytucje partnerstwa lokalnego;
- jednostki samorządu terytorialnego;
- instytucje pomocy społecznej i pomocy rodzinie;
- instytucje i placówki prowadzące działalność edukacyjną;
- przedszkola i organizacje prowadzące działalność przedszkolną;
- grupy inicjatyw lokalnych.

3.3. Opis planowanych działań w ramach RPDZ/2008

3.3.1. Wspieranie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia

CEL 1. Wspieranie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia, realizowany będzie poprzez:

- dotacje dla osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą;
- szkolenia umożliwiające zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do założenia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej;
- doradztwo indywidualne i grupowe dla osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą;
- wsparcie pomostowe dla osób, które otrzymały dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach PO KL (w okresie od 6 do 12 miesięcy od dnia zarejestrowania działalności gospodarczej);
- wsparcie finansowe na rozwój przedsiębiorczości (w tym: w formie spółdzielni i spółdzielni socjalnych);
- promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia poprzez kampanie promocyjno – informacyjne;
- upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie rozwoju przedsiębiorczości;
- promocja idei przedsiębiorczości akademickiej (firmy typu spin off lub spin out);
- szkolenia i doradztwo dla pracowników uczelni i jednostek naukowych, doktorantów, studentów i absolwentów, zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą typu spin off lub spin out;

- wspieranie rozwoju MSP oraz wspomaganie nowopowstałych firm poprzez poręczanie kredytów i pożyczek;
- dotacje dla mikroprzedsiębiorstw na realizację projektów inwestycyjnych;
- refundacje max. 50% kosztów kwalifikowanych z tytułu tworzenia mikroprzedsiębiorstw w zakresie usług: dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa, usług dla ludności, sprzedaży hurtowej i detalicznej, rzemiosła lub rękodzielnictwa, robót i usług budowlanych i instalacyjnych, usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem, usług transportowych, usług komunalnych, przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych, magazynowania i przechowywania towarów, wytwarzania produktów energetycznych z biomasy, doradztwa, usług informatycznych – w ramach PROW;
- rozwój przedsiębiorczości i zatrudnienia na obszarach wiejskich poprzez refundację kosztów na utworzenie nowych miejsc pracy – w ramach PROW
- wsparcie rolników i posiadaczy lasów usługami doradczymi w zakresie dostosowania gospodarstwa rolnego do zasady wzajemnej zgodności (cross-compliance) tj, w zakresie: gospodarki gruntami, ochrony środowiska, zdrowia publicznego, dobrostanu i zdrowia zwierząt, zdrowotności roślin; zwiększania konkurencyjności i dochodowości gospodarstw rolnych i leśnych; wspierania restrukturyzacji w gospodarstwach rolnych i leśnych; ochrony środowiska naturalnego; poprawy bezpieczeństwa pracy – w ramach PROW
- stymulowanie zmian w sektorze rolnym poprzez ułatwianie przejmowania lub zakładania gospodarstw rolnych przez osoby młode o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych poprzez udzielanie jednorazowych premii w ramach PROW;
- dotacje dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na realizację innowacyjnych projektów inwestycyjnych – udzielane w ramach RPO WZ.

Beneficjenci: osoby bezrobotne lub poszukujące pracy, osoby niepełnosprawne, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, doktoranci, studenci, absolwenci, rolnicy i ich domownicy, osoby zatrudnione w rolnictwie, osoby odchodzące z rolnictwa, osoby fizyczne zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą, pracownicy, pracodawcy, instytucje z sektora ekonomii społecznej, jednostki naukowe i naukowo – badawcze, uczelnie i ich pracownicy.

Realizatorzy: WUP, PUP, KAAR, UM WWRPO, UM WPROW, RFPK, ZARR, IR MSP, ARiMR, PFRON.

Źródła finansowania: FP, PFRON, RPO WZ, PROW, PO KL: Priorytet VI, Działanie 6.2 oraz Poddziałanie 6.1.3; Priorytet VII, Poddziałanie 7.2.2; Priorytet VIII, Poddziałanie 8.2.1.

Wskaźniki:

- liczba udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej;
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej;
- liczba osób korzystających ze wsparcia pomostowego;
- liczba nowopowstałych spółdzielni/spółdzielni socjalnych;
- liczba osób objętych doradztwem;
- liczba powstałych podmiotów integracji społecznej;
- liczba osób objętych szkoleniami w zakresie działalności spin of lub spin out;
- liczba osób biorących udział w warsztatach przygotowujących do samozatrudnienia;
- liczba powstałych IPD;
- liczba wykonanych badań w zakresie predyspozycji przedsiębiorczych;
- liczba udzielonych poręczeń kredytowych;
- liczba udzielonych dotacji dla mikroprzedsiębiorstw realizujących projekty inwestycyjne;
- liczba udzielonych 50% refundacji z tytułu tworzenia mikroprzedsiębiorstw w zakresie określonych usług;
- liczba nowopowstałych przedsiębiorstw;
- liczba udzielonych refundacji na utworzenie nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich;
- liczba nowych miejsc pracy powstałych w wyniku udzielonych refundacji/dotacji na utworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich;
- ilość rolników i posiadaczy lasów objętych usługami doradczymi w określonych zakresach;
- ilość młodych rolników objętych wsparciem w postaci jednorazowych premii w wysokości 50 000 zł.;
- liczba wspartych mikro, małych i średnich przedsiębiorstw realizujących projekty inwestycyjne (w ramach RPO WZ);
- liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze mikro, małych i średnich przedsiębiorstw realizujących projekty inwestycyjne;

3.3.2. Aktywizacja i reintegracja zawodowa osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy

CEL 2. Aktywizacja i reintegracja zawodowa osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym i znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, realizowany będzie poprzez:

- informowanie uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej oraz możliwościach dalszego kształcenia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy, w ramach szkolnych ośrodków kariery;
- identyfikację potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia, w tym m. in.: poprzez zastosowanie IPD, diagnozowanie potrzeb szkoleniowych oraz możliwości doskonalenia zawodowego i kształcenia ustawicznego;
- wsparcie psychologiczno – doradcze osób wchodzących i powracających na rynek pracy;
- realizację programów aktywizacji zawodowej obejmujących jedną lub kilka form wsparcia, tj. pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe, staże, praktyki zawodowe, subsydiowanie zatrudnienia – połączonych z możliwością zapewnienia opieki nad dziećmi lub osobami zależnymi od osoby uczestniczącej w projekcie;
- wspieranie wolontariatu, jako etapu przygotowującego do podjęcia zatrudnienia m.in. poprzez zapewnianie wsparcia szkoleniowego i doradczego dla wolontariusza;
- wspieranie inicjatyw na rzecz podnoszenia mobilności geograficznej (regionalnej i międzyregionalnej) osób pozostających bez zatrudnienia (w tym, zwłaszcza osób zamieszkujących na obszarach wiejskich) m.in. poprzez dofinansowanie przejazdów z miejsca zamieszkania do miejsca pracy oraz zwrot kosztów zakwaterowania;
- upowszechnianie i promocja alternatywnych i elastycznych form zatrudnienia oraz metod organizacji pracy (w tym m.in.: telepraca, praca w niepełnym wymiarze czasu pracy, praca rotacyjna);

- wsparcie doradczo – szkoleniowe pracownika, który uzyskał zatrudnienie w ramach projektu prowadzące do jego adaptacji w miejscu pracy (wsparcie pomostowe);
- organizację kampanii promocyjnych i akcji informacyjnych mających na celu, zachęcenie pracodawców do zatrudnienia osób z grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy;
- opracowanie i rozpowszechnianie informacji o ofertach pracy, możliwościach udziału w szkoleniach i stażach oraz innych oferowanych usługach i instrumentach aktywizacji zawodowej, w tym m.in. poprzez zastosowanie nowoczesnych i wielokanałowych ITC;
- stosowanie w celu aktywizacji dostępnych instrumentów i usług określonych w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.), tj.: prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, staż dla osób bezrobotnych, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, szkolenia pracowników, pożyczka na sfinansowanie kosztów szkolenia, szkolenia osób bezrobotnych, dofinansowanie kosztów studiów podyplomowych, dofinansowanie kosztów egzaminów lub uzyskania licencji, szkolenia osób poszukujących pracy, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy, przyznanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej;
- realizację projektów na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów wiejskich, poprawy zdolności do zatrudnienia oraz rozwoju usług aktywizacyjnych (z wyłączeniem instrumentów objętych zasadami pomocy publicznej);
- wsparcie lokalnych inicjatyw informacyjnych, szkoleniowych i doradczych, promujących aktywizację zawodową na poziomie lokalnym;
- organizację warsztatów oraz szkoleń z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy oraz nabywania kompetencji kluczowych;
- wsparcie psychologiczno – doradcze realizowane w formie: poradnictwa zawodowego, psychospołecznego, psychologicznego i innego, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej, skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem i ich otoczenia;
- zapewnienie wsparcia towarzyszącego (opieka nad dziećmi i osobami zależnymi) w szczególności kierowane do osób pragnących powrócić na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci – rozwój

usług społecznych przewyższających indywidualne bariery integracji społecznej (w tym, w powrocie na rynek pracy);

- aktywizację zawodową młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym poprzez jej powrót do systemu edukacji, zdobycie zawodu oraz usamodzielnienie się;
- aktywizację zawodową młodzieży o niskim statusie materialnym, przygotowanie do aktywnego funkcjonowania na rynku obejmujące wsparcie psychologiczne, poradnictwo zawodowe, podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz odbycie praktyk i staży zawodowych;
- wsparcie (m.in. prawne, organizacyjne, szkoleniowe i finansowe) dla tworzenia i działalności podmiotów integracji społecznej – w ramach kontraktów socjalnych;
- aktywizacja osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwłaszcza klientów pomocy społecznej;
- zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej;
- wsparcie (m.in. prawne, organizacyjne, szkoleniowe i finansowe) dla tworzenia i działalności podmiotów integracji społecznej, w tym: CIS, KIS, ZAZ oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno – zawodowej oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji niezbędnych na rynku pracy;
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla osób niepełnosprawnych, umożliwiających nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych;
- realizację kontraktów socjalnych oraz programów aktywności lokalnej, a także wsparcie działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych;
- organizowanie i prowadzenie szkoleń oraz warsztatów dla opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych (ukierunkowanych na: proces integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększenie aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej osób niepełnosprawnych, podnoszenie umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi w tym: sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji);
- prowadzenie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy dla osób niepełnosprawnych;

- prowadzenie kampanii informacyjnej na rzecz poprawy warunków funkcjonowania osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym, przełamywania barier psychologicznych i architektonicznych dotyczących niepełnosprawności - organizowanie akcji i kampanii promocyjno – informacyjnych, m.in. z zakresu równości szans, mobilności i elastyczności zawodowej, promowania postaw aktywnych oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- przygotowanie zawodowe osób niepełnosprawnych;
- poprawę zdolności do uzyskania zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
- aktywizację biernych zawodowo osób niepełnosprawnych poprzez uczestnictwo w stażach i zatrudnieniu subsydiowanym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym połączone z zajęciami reintegracji zawodowej i społecznej;
- tworzenie miejsc pracy odpowiednio przystosowanych dla osób niepełnosprawnych;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia osób niepełnosprawnych i utrzymanie ich przy zatrudnieniu;
- współpracę z instytucjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych;
- dofinansowanie zakupu nowoczesnego, podstawowego oraz specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z odpowiednim oprzyrządowaniem dla osób niewidomych i niedowidzących umożliwiającym zatrudnienie i samodzielną pracę oraz specjalistyczne szkolenia z zakresu jego podstawowej obsługi;
- dofinansowanie kosztów nauki w szkołach policealnych, uczelniach wyższych, studiach podyplomowych i doktoranckich dla osób niepełnosprawnych;
- dofinansowanie zakupu samochodu osobowego lub oprzyrządowanego samochodu osobowego dla osoby niepełnosprawnej;
- dofinansowanie kosztów uzyskania prawa jazdy kategorii „B” dla osoby niepełnosprawnej;
- dofinansowanie zakupu i montażu oprzyrządowania samochodu osobowego;
- prowadzenie otwartego pośrednictwa pracy;
- świadczenie usługi EURES;
- świadczenie usług poradnictwa zawodowego na odległość;

- prowadzenie zajęć indywidualnych i grupowych z zakresu poradnictwa zawodowego i pomocy psychologicznej;
- opracowanie i upowszechnienie na potrzeby programów aktywizujących materiałów informacyjnych i szkoleniowych w postaci: ulotek, płyt CD, broszur, itp.;
- współpracę CliPKZ z OHP w zakresie usług poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy dla młodzieży;
- prowadzenie indywidualnego poradnictwa zawodowego w zakresie wyboru zawodu i miejsca kształcenia, zmiany zawodu i dostosowania zawodowego z wykorzystaniem narzędzi diagnozujących zainteresowania i preferencje oraz umiejętności badanych, zmierzającego do konstruowania ścieżek edukacyjnych oraz IPD;
- ułatwienie wejścia na rynek pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz wyrównywanie wybranym grupom społecznym szans na adaptację zawodową, w tym: opracowanie i realizacja programu powrotu na rynek pracy osób opuszczających zakłady karne o niezaostrzonym rygorze;
- zwiększenie dostępu młodzieży do poradnictwa i informacji zawodowej;
- organizowanie i realizacja warsztatów kształtowania świadomości planowania kariery zawodowej dla gimnazjalistów;
- prowadzenie usług pośrednictwa pracy w MBP oraz filiach MBP na rzecz młodzieży bezrobotnej, poszukującej pracy oraz w zakresie krótkoterminowego zatrudnienia młodzieży uczącej powyżej 15 roku życia;
- organizowanie i przeprowadzenie Zachodniopomorskich Targów Pracy Sezonowej, Giełd i Targów Pracy;
- poprawę struktury agrarnej kraju oraz przyśpieszenie procesu wymiany pokoleniowej wśród osób prowadzących gospodarstwa rolne, poprzez renty strukturalne, a także poprawę rentowności i konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez ich przejmowanie przez osoby młodsze, dobrze przygotowane do zawodu rolnika.

Beneficjenci: osoby bezrobotne i poszukujące pracy, osoby niepełnosprawne, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (długotrwale bezrobotne, bezdomne, byli więźniowie, osoby z uzależnieniem alkoholowym i narkotykowym, osoby opuszczające zakłady karne), pracownicy publicznych służb zatrudnienia i instytucji rynku pracy, kadra pedagogiczna, uczniowie, studenci, absolwenci, rolnicy i ich następcy, producenci rolni.

Realizatorzy: WUP, PUP, podmioty publiczne i prywatne posiadające osobowość prawną, UM WGiRR, ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie, KAAR, ZRFPK, ZARR, IR MŚP, ARiMR, PFRON.

Źródła finansowania: FP; PFRON, Grant EURES 2008/2009; PROW; PO KL: Priorytet VI – Działanie 6.1, Poddziałanie 6.1.1, Poddziałanie 6.1.2; Priorytet VII – Podziałanie 7.1.1, Podziałanie 7.1.2, Podziałanie 7.2.1, Priorytet IX - Działanie 9.2, Poddziałanie 9.1.2

Wskaźniki:

- liczba osób, które zakończyły udział w projektach współfinansowanych z EFS;
- liczba przeprowadzonych szkoleń;
- liczba osób objętych usługami szkoleniowymi;
- liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej;
- liczba przygotowanych materiałów informacyjno - doradczych;
- liczba osób objętych usługami EURES;
- liczba osób korzystających z wolontariatu;
- liczba udzielonych refundacji kosztów dojazdów do miejsca pracy i zakwaterowania;
- liczba ofert pracy;
- liczba inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej objętych wsparciem lub inny wskaźnik określany przez wnioskodawcę;
- liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej lub inny wskaźnik określany przez wnioskodawcę;
- liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów lub inny wskaźnik określany przez wnioskodawcę;
- liczba osób objętych poradnictwem zawodowym (indywidualnym i grupowym);
- liczba sesji wyjazdowych MCIZ;
- liczba osób objętych działalnością Klubów Pracy;
- liczba udzielonych porad indywidualnych;
- ilość powstałych IPD;
- liczba warsztatów aktywnego poszukiwania pracy;
- liczba uczestników warsztatów;
- liczba osób objętych usługami z zakresu pośrednictwa pracy;
- liczba pozyskanych miejsc pracy;
- liczba giełd pracy;

- Ilość targów pracy;
- liczba wystawców na giełdach i targach pracy;
- liczba uczestników w giełdach i targach pracy;
- liczba pracodawców na giełdach i targach pracy;
- liczba organizowanych szkoleń dla młodzieży;
- liczba uczestników szkoleń dla młodzieży;
- liczba osób skierowanych do prac interwencyjnych;
- liczba osób skierowanych na roboty publiczne;
- liczba osób skierowanych do prac w ramach prac społecznie użytecznych;
- liczba osób skierowanych na staże zawodowe;
- liczba osób skierowanych na przygotowanie zawodowe;
- liczba pełnoletnich osób, które otrzymały dofinansowanie do zakupu komputera;
- liczba uczestników szkoleń oraz warsztatów dla rodzin osób niepełnosprawnych;
- liczba osób, które otrzymają dofinansowanie kosztów nauki w szkołach policealnych, uczelniach wyższych, studiach podyplomowych i doktoranckich;
- liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały dofinansowanie do zakupu samochodu;
- liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały dofinansowanie kosztów uzyskania prawa jazdy kategorii „B”;
- liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały dofinansowanie zakupu i montażu oprzyrządowania samochodu osobowego.

3.3.3. Doskonalenie instytucjonalnej obsługi rynku pracy

CEL 3. Doskonalenie instytucjonalnej obsługi rynku pracy, realizowany będzie poprzez:

- diagnozowanie potrzeb szkoleniowych wśród pracowników PSZ, pracowników systemu oświaty oraz osób bezrobotnych i poszukujących pracy w zakresie szkolenia zawodowego;
- wsparcie dla placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego w zakresie kształcenia formalnego ukierunkowane na:

podwyższanie jakości oferty edukacyjnej, w tym również ubieganie się o akredytację kuratora oświaty;

- wspieranie rozwoju ofert edukacyjnych wykorzystujących możliwości IT;
- współdziałanie JST, organów prowadzących szkoły i placówki publiczne i niepubliczne, rad oświatowych, szkół wyższych, IRP, związków pracodawców i pracodawców w zakresie kształcenia ustawicznego;
- prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz dotyczących sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy, w tym m.in.: tworzenie regionalnych obserwatoriów rynku pracy oraz monitoring migracji zarobkowych na terenie regionu;
- realizację projektów służących wzmocnieniu i rozwojowi publicznych służb zatrudnienia w regionie m.in. poprzez szkolenia, doradztwo, badania rynku pracy;
- wspieranie wolontariatu, jako etapu przygotowującego do podjęcia zatrudnienia m.in. poprzez zapewnianie wsparcia szkoleniowego i doradczego dla wolontariusza;
- szkolenia specjalistyczne (w tym, studia podyplomowe) dla kadr instytucji rynku pracy działających na terenie regionu powiązane ze specyfikacją zadań realizowanych przez te instytucje na regionalnym rynku pracy;
- informację i promocję w zakresie innowacji;
- badania i analizy dotyczące trendów rozwojowych i prognozowania zmian gospodarczych zachodzących w regionie oraz formułowania właściwych mechanizmów zaradczych, upowszechnianie wyników tych badań i analiz oraz związana z nimi wymiana informacji;
- monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych;
- szkolenia skierowane do osób zatrudnionych o niskich kwalifikacjach lub innych dorosłych osób pracujących, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnianiem lub podwyższaniem kwalifikacji i umiejętności (z wyłączeniem kształcenia formalnego oraz z wyłączeniem osób zarejestrowanych, jako poszukujący pracy);
- dostosowanie usług EURES do wymogów wynikających ze standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy;
- pomoc samorządom powiatowym w dostosowaniu usługi EURES w PUP województwa zachodniopomorskiego do obowiązującego standardu usługi EURES;

- wzmocnienie wizerunku usług EURES, poprzez odpowiednie działania komunikacyjne;
- rozwijanie usługi „Poradnictwa zawodowego na odległość”;
- wyposażenie kadry EURES z PUP w wiedzę i umiejętności niezbędne do profesjonalnego świadczenia usługi EURES;
- wypracowanie w oparciu o standardy usług jednolitego modelu pracy EURES w województwie;
- przygotowywanie na potrzeby programów aktywizujących materiałów informacyjnych i szkoleniowych w postaci: ulotek, płyt CD, broszur, itp.;
- współpracę WUP i PUP z OHP w zakresie usług poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy dla młodzieży;
- udostępnianie zasobów baz danych o standardach kwalifikacji zawodowych i modułowych programach szkoleń;
- opracowywanie i aktualizacja zasobów bazy danych zawierających opisy zawodów/specjalności zgodnie z potrzebami MPiPS (opracowywanie i aktualizacja Teczek informacji o zawodach);
- uzupełnianie bazy danych dotyczącej szkolnictwa wyższego w programie „Doradca 2000”;
- przygotowanie, druk i udostępnianie wydawnictw dla doradców zawodowych;
- współpracę WUP w Szczecinie z instytucjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych;
- tworzenie nowych i doskonalenie istniejących instrumentów zwiększających możliwości osób niepełnosprawnych na rynku pracy;
- rozwój nowych form i metod wsparcia indywidualnego i środowiskowego na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej;
- wdrażanie standardów i warunków prowadzenia podstawowych usług rynku pracy, realizowanych przez publiczne służby zatrudnienia i instytucje rynku pracy;
- utworzenie sieci klubów pracy w gminach województwa zachodniopomorskiego;
- rozwój i wsparcie dla szkolnych ośrodków kariery (SZOK);
- zwiększenie dostępu młodzieży do poradnictwa i informacji zawodowej;
- utworzenie nowych Młodzieżowych Centrów Kariery i Mobilnych Centrów Informacji Zawodowej,
- przygotowanie procedur postępowania przy tworzeniu IPD;

- udostępnianie urzędom pracy KZZ i szkolenia w zakresie KZZ;
- przeprowadzenie badań nt. stosowanej przez urzędy pracy praktyki diagnozowania zapotrzebowania na zawody, kwalifikacje i umiejętności na regionalnym rynku pracy;
- realizację programów o zasięgu lokalnym mających na celu aktywizację osób bezrobotnych z terenu wszystkich powiatów;
- przeprowadzenie cyklu zintegrowanych szkoleń z zakresu samodoskonalenia oraz podnoszenia możliwości i umiejętności umysłowych pracowników wszystkich branż;
- usługi informacyjne dla przedsiębiorców.

Beneficjenci: osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, pracodawcy, instytucje rynku pracy i ich pracownicy, ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie, organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni, szkoły i placówki oświatowe oraz ich pracownicy, poradnie psychologiczno – pedagogiczne, makro, małe i średnie przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, JST.

Realizatorzy: WUP, PUP, podmioty publiczne i prywatne posiadające osobowość prawną, ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie, KAAR, ZRFPK, ZARR, PFRON, UM WWRPO.

Źródła finansowania: FP; Grant EURES 2008/2009; PO KL.; Priorytet VI – Działanie 6.3, Poddziałanie 6.1.1, Poddziałanie 6.1.2, Poddziałanie 6.1.3; Priorytet VII – Podziałanie 7.1.1, Podziałanie 7.1.2; Priorytet VIII – Podziałanie 8.1.1, Podziałanie 8.1.2, Podziałanie 8.1.4, Podziałanie 8.2.2, Priorytet IX - Działanie 9.2, Działanie 9.3, Działanie 9.4, Poddziałanie 9.1.2.

Wskaźniki:

- liczba kluczowych pracowników PSZ o określonych kwalifikacji zawodowych;
- liczba pracowników PSZ, którzy ukończyli studia podyplomowe;
- liczba pracowników PSZ, którzy ukończyli szkolenie;
- liczba osób, które zakończyły udział w projektach współfinansowanych z EFS i FP;
- liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia w zakresie skutecznego przewidywania i zarządzania zmianą;
- liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych (projekty o charakterze regionalnym);
- liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych;

- liczba przeprowadzonych szkoleń dla pracowników PSZ;
- liczba udzielonych konsultacji;
- liczba przeprowadzonych warsztatów;
- liczba przygotowanych materiałów informacyjno – doradczych;
- liczba zaktualizowanych Teczek informacji o zawodach;
- liczba opracowanych lokalnych informacji o zawodach;
- liczba instytucji, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej;
- liczba zatrudnionych pośredników pracy i doradców zawodowych;
- liczba utworzonych Klubów Pracy;
- liczba sesji wyjazdowych MCIZ;
- liczba pozyskanych miejsc pracy;
- liczba giełd pracy;
- ilość targów pracy;
- liczba wystawców na giełdach i targach pracy;
- liczba uczestników w giełdach i targach pracy;
- liczba pracodawców na giełdach i targach pracy;
- liczba organizowanych szkoleń dla młodzieży;
- liczba uczestników szkoleń dla młodzieży;
- liczba PUP, które wdrożyły standardy usług rynku pracy wraz z procedurami;
- liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na jednego pracownika powiatowego urzędu pracy posiadającego kluczowe kwalifikacje (pośrednik pracy, doradca, specjalista);
- liczba nowopowstałych agencji zatrudnienia w regionie;
- liczba nowo zarejestrowanych instytucji szkoleniowych w regionie.

3.3.4. Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników, przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych

Cel 4. Poprawa zdolność adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw oraz gospodarstw rolnych poprzez inwestowanie w kapitał ludzki, realizowany będzie poprzez:

- przeprowadzenie cyklu zintegrowanych szkoleń z zakresu samodoskonalenia oraz podnoszenia możliwości i umiejętności umysłowych;
- refundację części kosztów szkolenia pracowników;
- szkolenia zawodowe oraz szkolenia z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem;
- refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego;
- szkolenia „ABC Przedsiębiorczości”;
- udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej;
- poprawę struktury agrarnej kraju oraz przyśpieszenie procesu wymiany pokoleniowej wśród osób prowadzących gospodarstwa rolne, a także poprawę rentowności i konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez ich przejmowanie przez osoby młodsze, dobrze przygotowane do zawodu rolnika;
- wspieranie rozwoju MSP oraz wspomaganie nowopowstałych firm wchodzących na rynek poprzez poręczanie kredytów i pożyczek;
- dotacje dla mikroprzedsiębiorstw na realizację projektów inwestycyjnych zlokalizowanych na terenie województwa zachodniopomorskiego poprawiających konkurencyjność przedsiębiorstwa;
- refundacje maksymalnie 50% kosztów kwalifikowanych z tytułu tworzenia mikroprzedsiębiorstw w zakresie: usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa, usług dla ludności, sprzedaży hurtowej i detalicznej, rzemiosła lub rękodzielnictwa, robót i usług budowlanych i instalacyjnych, usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem, usług transportowych, usług komunalnych, przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych, magazynowania lub przechowywanie towarów, wytwarzania produktów energetycznych z biomasy, rachunkowości, doradztwa, usług informatycznych - w ramach PROW;

- wzrost konkurencyjności gospodarczej obszarów wiejskich, rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy, a w konsekwencji - wzrost zatrudnienia na obszarach wiejskich – w ramach PROW;
- umożliwienie rolnikom i posiadaczom lasów otrzymanie wsparcia poprzez korzystanie z doradztwa w celu: dostosowania gospodarstwa rolnego do zasady wzajemnej zgodności (cross-compliance) tj. w zakresie gospodarki gruntami, ochrony środowiska, zdrowia publicznego, dobrostanu i zdrowia zwierząt, zdrowotności roślin, zwiększenia konkurencyjności i dochodowości gospodarstw rolnych i leśnych; wspierania restrukturyzacji, rozwoju i innowacji w gospodarstwach rolnych i leśnych; ochrony środowiska naturalnego, poprawy bezpieczeństwa pracy – w ramach PROW;
- szkolenia skierowane do pracujących osób powyżej 45 roku życia, które posiadają, co najwyżej wykształcenie średnie i z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych lub uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji i umiejętności (w formach pozaszkolnych);
- ogólne i specjalistyczne szkolenia oraz doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw w zakresie m.in.: zarządzania, identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, organizacji pracy, zarządzania BHP, elastycznych form pracy, wdrażania technologii produkcyjnych przyjaznych środowisku, wykorzystania w prowadzonej działalności technologii informacyjnych i komunikacyjnych;
- doradztwo dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym dla: osób samozatrudnionych, w szczególności w zakresie ekonomii, finansów, zarządzania zasobami ludzkimi lub rachunkowości (z wyłączeniem doradztwa związanego z procesami inwestycyjnymi);
- szkolenia skierowane do osób zatrudnionych o niskich kwalifikacjach lub innych dorosłych osób;
- wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie;
- pomoc w tworzeniu partnerstw lokalnych z udziałem m.in. przedsiębiorstw, organizacji pracodawców, związków zawodowych, jednostek samorządu terytorialnego, urzędów pracy i innych środowisk, mających na celu opracowanie i wdrażanie strategii przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą na poziomie lokalnym i wojewódzkim;
- wsparcie dla pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne w tworzeniu i realizacji programów zwolnień monitorowanych (outplacement), w tym: szkoleń i doradztwa zawodowego;

- szkolenia przekwalifikowujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych umiejętności zawodowych (w tym: indywidualne plany działań i pomoc w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia);
- szkolenia i doradztwo dla przedsiębiorców wspomagające proces zmiany profilu działalności przedsiębiorstwa;
- badania i analizy dotyczące trendów rozwojowych i prognozowania zmian gospodarczych zachodzących w regionie oraz formułowania właściwych mechanizmów zaradczych, upowszechnianie wyników tych badań i analiz oraz związana z nimi wymiana informacji;
- wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw;
- staże i szkolenia praktyczne dla: pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych; pracowników naukowych (uczelni i innych jednostek naukowych) w przedsiębiorstwach;
- promocję idei przedsiębiorczości akademickiej, w celu komercjalizacji wiedzy i umiejętności, zespołu działającego na uczelni lub w przemyśle (firmy typu spin off lub spin out);
- szkolenia i doradztwo dla pracowników uczelni i jednostek naukowych, doktorantów, studentów i absolwentów uczelni zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą typu spin off lub spin out.

Beneficjenci: osoby bezrobotne i poszukujące pracy, doktoranci, absolwenci, studenci, pracownicy publicznych służb zatrudnienia, pracodawcy i pracownicy, rolnicy i posiadacze lasów, osoby odchodzące z rolnictwa, mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, organizacje pracodawców, związki zawodowe, uczelnie, JST, jednostki naukowe i ich pracownicy.

Realizatorzy: WUP, PUP, ZARR, KARR, PUP, IRMS, ARiMR, LGI, ZRFPK, UM WWRPO, instytucje szkoleniowe.

Źródła finansowania: FP, SPO WKP, RPO WZ 2007-2013, PROW, PO KL: Priorytet VI, Działanie 6.1. i 6.2, Priorytet VIII, Działanie 8.1. i 8.2.

Wskaźniki:

- liczba pracowników publicznych służb zatrudnienia biorących udział w szkoleniach, studiach podyplomowych;
- liczba udzielonych refundacji kosztów szkoleń pracowników;
- liczba osób biorących udział w szkoleniach;
- liczba udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej;

- liczba udzielonych dotacji na wyposażenie lub doposażenie miejsca pracy;
- liczba nowopowstałych firm;
- liczba przekazanych gospodarstw rolnych na rzecz młodych rolników;
- liczba udzielonych rent za przekazanie gospodarstwa rolnego;
- liczba projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla sektora MSP (w tym przez 2 pierwsze lata po rozpoczęciu działalności);
- liczba wspartych przedsiębiorstw/mikroprzedsiębiorstw;
- liczba udzielonych poręczeń kredytowych i pożyczkowych;
- liczba udzielonych 50% refundacji z tytułu tworzenia mikroprzedsiębiorstw;
- liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw;
- liczba utworzonych miejsc pracy na obszarach wiejskich;
- liczba udzielonych usług doradczych;
- liczba rolników i posiadaczy lasów, którzy otrzymali wsparcie w postaci doradztwa;
- liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych;
- liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych (w tym liczba osób w wieku powyżej 50 roku życia);
- liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami restrukturyzacji w przedsiębiorstwach, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania;
- liczba pracodawców, którym udzielono wsparcia w zakresie realizacji programów zwolnień monitorowanych;
- liczba osób, które ukończyły udział w stażach lub szkoleniach praktycznych, w tym: liczba pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych oraz liczba pracowników naukowych w przedsiębiorstwach;
- liczba osób, które zostały objęte wsparciem w zakresie rozpoczynania własnej działalności gospodarczej typu spin-off lub spin-out (szkolenia, doradztwo);
- liczba doktorantów, którzy otrzymali stypendia naukowe;
- liczba osób, które podjęły zatrudnienie/samozatrudnienie na obszarach wiejskich.

3.3.5. Doskonalenie dialogu i partnerstwa społecznego dla zapewnienia równowagi na rynku pracy

Cel 5. Doskonalenie dialogu i partnerstwa społecznego dla zapewnienia równowagi na polskim rynku pracy, realizowany będzie poprzez:

- rozwój dialogu, partnerstwa publiczno – społecznego i współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie regionalnym i lokalnym;
- realizację projektów przyczyniających się do aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów wiejskich, poprawy zdolności do zatrudnienia oraz rozwoju usług aktywizacyjnych (z wyłączeniem instrumentów objętych zasadami pomocy publicznej);
- wsparcie lokalnych inicjatyw informacyjnych, szkoleniowych i doradczych, promujących aktywizację zawodową na poziomie lokalnym;
- rozwój partnerstwa lokalnego na rzecz rozwoju ekonomii społecznej;
- szkolenia mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszarów wiejskich;
- tworzenie i wsparcie działalności inicjatyw ukierunkowanych na pobudzenie świadomości środowisk lokalnych i ich zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich;
- tworzenie sieci współpracy (w tym partnerstw) w zakresie wzmocnienia dialogu społecznego i inicjatyw podejmowanych wspólnie na poziomie lokalnym i regionalnym przez organizacje pracodawców i przedstawicielstwa pracownicze, mających na celu zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorców;
- promowanie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w szczególności w odniesieniu do lokalnego rynku pracy i środowiska naturalnego;
- upowszechnianie idei flexicurity.

Beneficjenci: osoby bezrobotne, pracodawcy i pracownicy, podmioty ekonomii społecznej i ich pracownicy, partnerstwa i ich członkowie, społeczności lokalne, organizacje pracodawców, organizacje pozarządowe, JST.

Realizatorzy: WUP, PUP, podmioty działające na obszarach wiejskich na rzecz rozwoju tych obszarów, organizacje pracodawców, podmioty ekonomii społecznej (w szczególności: stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie socjalne, spółdzielnie pracy), organizacje pozarządowe, partnerstwa, JST, LGD.

Źródła finansowania: FP; PROW; PO KL: Priorytet VI – Działanie 6.3, Poddziałanie 6.1.1; Priorytet VII – działanie 7.3, Podziałanie 7.2.2; Priorytet VIII – Podziałanie 8.1.3, Priorytet IX - Działanie 9.5.

Wskaźniki:

- liczba instytucji wspierających ekonomię społeczną, które otrzymały wsparcie;
- liczba inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej wspartych z EFS;
- liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej (ogółem/kobiety/mężczyźni);
- liczba projektów wspierających rozwój inicjatyw na rzecz aktywizacji i integracji społeczności lokalnych oraz innych inicjatyw lokalnych;
- liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Działania 9.5;
- liczba partnerstw (sieci współpracy) zawiązanych na szczeblu lokalnym i regionalnym.

3.3.6. Promowanie elastycznych form zatrudnienia

Cel 6. Promowanie elastycznych form zatrudnienia, realizowany będzie poprzez:

- promocję elastycznych form zatrudnienia;
- upowszechnianie alternatywnych metod organizacji pracy (w tym: telepraca, praca w niepełnym wymiarze czasu pracy, praca rotacyjna);
- utworzenie w powiatach telecentrów/telechatek, w których osoby niepełnosprawne mogą świadczyć pracę w formie telepracy;
- upowszechnianie informacji nt. wprowadzanych regulacji prawnych dotyczących kwestii związanych ze świadczeniem telepracy i zatrudnianiem telepracowników w warunkach polskich;
- upowszechnianie informacji nt. korzyści płynących z zatrudnienia niepełnosprawnego pracownika w formie telepracy;

- upowszechnianie informacji nt. zawodów w jakich mogą pracować osoby niepełnosprawne ruchowo na zasadach telepracy;
- przygotowanie nauczycieli do organizacji doskonalenia i doształcania na odległość;

Beneficjenci: pracodawcy i pracobiorcy, instytucje wspierające ekonomię społeczną.

Realizatorzy: WUP, PUP, CDiDN, podmioty publiczne i prywatne posiadające osobowość prawną.

Źródła finansowania: FP, PO KL: Priorytet VI, Poddziałanie 6.1.1.

Wskaźniki:

- liczba osób zatrudnionych w charakterze telepracownika;
- liczba istniejących telecentrów/telechatek;
- liczba udzielonych informacji nt. alternatywnych form zatrudnienia;
- liczba inicjatyw, które promowały idee alternatywnych form zatrudnienia.

3.3.7. Wsparcie edukacyjne oraz systemu oświaty

Cel 7. Wsparcie edukacyjne i sektora edukacji, realizowany będzie przez:

- wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty;
- zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej;
- tworzenie ośrodków wychowania przedszkolnego (w tym również realizacja alternatywnych form wychowania przedszkolnego) na obszarach i w środowiskach o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej (w szczególności na obszarach wiejskich);
- wsparcie istniejących ośrodków wychowania przedszkolnego przyczyniające się do zwiększonego uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym np. dłuższe godziny pracy przedszkoli, uruchomienie dodatkowego naboru dzieci, zatrudnienie personelu;

- programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne ukierunkowane na zmniejszanie dysproporcji w osiągnięciach uczniów w trakcie procesu kształcenia oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia;
- dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia;
- doradztwo i opiekę pedagogiczno – psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu szkolnictwa (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym);
- programy skierowane do dzieci i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przedwcześnie opuszczający system szkolnictwa) umożliwiające ukończenie danego etapu kształcenia oraz kontynuację nauki;
- dodatkowe zajęcia (pozalekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych;
- rozszerzanie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno - zawodowym, informowaniem uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej oraz możliwościach dalszego kształcenia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy (szkolne ośrodki kariery);
- wsparcie i promocja szkolnych ośrodków kariery (SZOK);
- tworzenie nowych Młodzieżowych Centrów Kariery i Mobilnych Centrów Informacji Zawodowej;
- wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż dotychczas używane;
- wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania;
- realizację programów pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych (zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych), których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym;
- diagnozowanie potrzeb edukacyjnych w obszarze szkolnictwa zawodowego zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy;

- modernizację oferty kształcenia zawodowego i dostosowanie jej do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy (wprowadzanie nowych kierunków kształcenia, modyfikacja programów nauczania na kierunkach istniejących);
- współpracę szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami i instytucjami rynku pracy służącą podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów jako przyszłych absolwentów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia (zwłaszcza w zakresie praktycznych form nauczania – staże i praktyki, uzyskiwania uprawnień i dodatkowych szkoleń uzupełniających);
- kampanie informacyjne w zakresie: korzyści płynących z formalnego podwyższania lub uzupełniania posiadanych kwalifikacji oraz potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy w tym zakresie;
- programy formalnego kształcenia ustawicznego skierowane do osób dorosłych zainteresowanych uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia i kwalifikacji ogólnych i zawodowych;
- programy formalnego potwierdzania kwalifikacji ogólnych i zawodowych zdobytych w sposób pozaformalny i nieformalny (wsparcie dla osób, które deklarują chęć przystąpienia do egzaminu zewnętrznego i potwierdzenia posiadanych kwalifikacji);
- usługi doradcze w zakresie wyboru ścieżki kształcenia formalnego (lub uzupełniania wykształcenia i kwalifikacji formalnych) w kontekście potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy;
- monitorowanie potrzeb oraz rozszerzanie lub dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- podwyższanie jakości oferty edukacyjnej w tym również ubieganie się o akredytację kuratora oświaty;
- rozwój innowacyjnych form kształcenia ustawicznego, w tym również w formie e-learningu;
- studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli w zakresie zgodnym z lokalną i regionalną polityką edukacyjną (w tym przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć);
- studia podyplomowe, kursy i szkolenia oraz inne formy podwyższania kwalifikacji pracowników placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu;
- studia wyższe dla nauczycieli zainteresowanych podwyższeniem lub uzupełnieniem posiadanego wykształcenia;

- studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli i pracowników administracji oświatowej w zakresie organizacji, zarządzania, finansowania oraz monitoringu działalności oświatowej;
- programy przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób dorosłych).

Beneficjenci: ośrodki wychowania przedszkolnego, uczelnie, szkoły i placówki oświatowe, kadra pedagogiczna (przede wszystkim: nauczyciele informatyki i przedmiotów zawodowych, pracownicy placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego oraz instruktorzy praktycznej nauki zawodu), uczniowie, przedszkolaki, osoby pracujące, podmioty działające na obszarach wiejskich na rzecz rozwoju tych obszarów.

Realizatorzy: Kuratorium Oświaty w Szczecinie, CDiDN, WUP, CEN w Koszalinie, UM WWRPO, ośrodki wychowania przedszkolnego, szkoły i placówki oświatowe, uczelnie.

Źródła finansowania: RPO WZ, PO KL: Priorytet IX, Poddziałanie 9.1, 9.2, 9.3, 9.4.

Wskaźniki:

- liczba nauczycieli, którzy ukończyli studia podyplomowe;
- liczba pracowników placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy ukończyli studia podyplomowe;
- liczba placówek, które uzyskały akredytację kuratora oświaty;
- liczba szkół, które rozszerzyły swoją ofertę o zagadnienia związane z poradnictwem zawodowym i doradztwem edukacyjnym;
- liczba uczniów, którzy skorzystali z dodatkowych zajęć;
- liczba efektywnych programów doradztwa edukacyjno – zawodowego;
- liczba szkół, które zmodernizowały ofertę kształcenia zawodowego i dostosowały ją do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy
- liczba nowopowstałych SZOK;
- liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, w tym alternatywnych form edukacji przedszkolnej na terenie województwa zachodniopomorskiego;
- liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie;

- liczba szkół (podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach PO KL (w tym: obszary miejskie/wiejskie);
- liczba szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, które wdrożyły programy rozwojowe;
- liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorcami w zakresie wdrażania programów rozwojowych;
- liczba osób dorosłych w wieku 25 – 64 lata (oraz osoby nieuczące się w wieku 18 – 24 lat), które uczestniczyły w formalnym kształceniu ustawicznym;
- liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach, w tym: nauczyciele na obszarach wiejskich/miejskich; nauczyciele kształcenia zawodowego;
- liczba nauczycieli, którzy ukończyli studia podyplomowe;
- liczba nauczycieli i pracowników administracji oświatowej, którzy uczestniczyli w kursach i studiach podyplomowych w zakresie: organizacji, zarządzania, finansowania, monitoringu działalności oświaty;
- liczba nauczycieli biorących udział w przygotowaniu do nauczania drugiego przedmiotu;
- liczba osób korzystających pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych.

4. MONITORING I KOORDYNACJA RPDZ/2008

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2008 jest dokumentem operacyjnym, który z założenia pełni funkcję zarządczą i informacyjną. A zatem, system sprawozdawczości i monitoringu RPD został zaplanowany w taki sposób, aby umożliwić ocenę stopnia realizacji celów i zadań określonych w ww. planie oraz identyfikację ewentualnych utrudnień i zagrożeń mogących mieć kluczowe znaczenie dla tworzenia przyszłych planów na rzecz zatrudnienia.

Instytucją monitorującą - odpowiedzialną za monitorowanie wdrażania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia jest Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie. W trakcie realizacji monitoringu WUP będzie współpracował z instytucjami realizującymi poszczególne zadania w ramach RPDZ/2008 oraz instytucjami współpracującymi przy realizacji RPD.

Monitoring realizacji RPD będzie odbywał się w oparciu o zestaw wybranych wcześniej, syntetycznych wskaźników:

- a) ogólnych – odnoszących się do sytuacji na regionalnym rynku pracy;
 - stopa bezrobocia ogółem,
 - stopa bezrobocia wśród kobiet,
 - stopa bezrobocia wśród osób do 25 roku życia,
 - wskaźnik zróżnicowania regionalnych/lokalnych stóp zatrudnienia,
 - wskaźnik zatrudnienia (15-64), w tym osób starszych (55 – 64),
 - wskaźnik zatrudnienia kobiet (15-64).
- b) szczegółowych – przypisanych do poszczególnych działań podejmowanych w ramach realizacji określonych w RPD celów.

Wyniki realizacji regionalnych planów działań na rzecz zatrudnienia stanowiąc będą podstawę dla oceny efektu zatrudnieniowego (mierzonego wskaźnikami ogólnymi) dla Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 r.

Monitoring RPDZ/2008 przeprowadzany zostanie jeden raz w roku, po zakończeniu realizacji zadań określonych w RPDZ/2008.

Za opracowanie raportów zbiorczych odpowiedzialny jest WUP, natomiast za sprawozdawczość i monitoring poszczególnych zadań odpowiadają partnerzy uczestniczący w realizacji Planu, zgłaszający dane zadanie. Podmiot zgłaszający dane zadanie odpowiada za jakość i rzetelność zgłaszanych informacji w zakresie realizowanego zadania. Jest on także zobowiązany do sygnalizowania wszelkich zmian, mogących mieć istotny wpływ na osiągnięcie planowanych wartości wskaźników i wydatkowanych środków.

Instytucje odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań, zobowiązane są do wypełnienia w ramach monitoringu znormalizowanych, syntetycznych kart realizacji zadania, które winny zostać przekazane do instytucji monitorującej w nieprzekraczalnym terminie - **do 20 lutego 2008 r.**

Na podstawie uzyskanych sprawozdań cząstkowych, instytucja monitorująca dokona zestawienia zbiorczego wskaźników i kart realizacji zadań, a następnie sporządzi raport z monitoringu. Sprawozdanie z realizacji i wdrażania RPDZ/2008 przedstawione zostanie przez instytucję monitorującą Zarządowi Województwa oraz Wojewódzkiej Radzie Zatrudnienia.

ZAŁĄCZNIKI

SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Ludność województwa zachodniopomorskiego.....</i>	6
<i>Tabela 2. Dynamika stopy bezrobocia.....</i>	10
<i>Tabela 3. Wybrane kategorie osób bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2006-2007.....</i>	12

SPIS RYSUNKÓW

<i>Rysunek 1. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w województwie zachodniopomorskim w latach 2003-2007.....</i>	7
<i>Rysunek 2. Spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z początkiem roku w województwach.....</i>	8
<i>Rysunek 3. Spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z początkiem roku z podziałem na powiaty.....</i>	9
<i>Rysunek 4. Liczba ofert pracy w poszczególnych w latach 2002-2007.....</i>	11
<i>Rysunek 5. Udział osób bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły.....</i>	13
<i>Rysunek 6. Struktura osób bezrobotnych wg wieku, wykształcenia, stażu pracy oraz czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim w 2007 roku.....</i>	15

INDEKS UŻYWANYCH SKRÓTÓW

Ilekoć w dokumencie używane są skróty to ich znaczenie jest następujące:

ARiMR – Zachodniopomorski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
BAEL – Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności
CDiDN - Centrum Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli w Szczecinie
CEiPM – Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży
CEN – Centrum Edukacji Nauczycieli
CiIPKZ – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej
CIS – Centrum Integracji Społecznej
CKP - Centrum Kształcenia Praktycznego
CKU - Centrum Kształcenia Ustawicznego
EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFRROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
EQUAL - Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL
EURES – Europejskie Służby Zatrudnienia
FP – Fundusz Pracy
GOPS - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
GUS – Główny Urząd Statystyczny
ICT – technologia informacyjno – telekomunikacyjna
IPD – Indywidualny Plan Działania
IRMSP - Izba Rzemieślnicza Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Szczecinie
IT – technologia informacyjna
JST – jednostki samorządu terytorialnego
KARR – Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego
KIS – Klub Integracji Społecznej
KPDZ/2007 – Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2007 rok
KPDZ/2008 – Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2008 rok
KZZ – Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych
LGD - Lokalne Grupy Działania
MBP – Młodzieżowe Biura Pracy
MCIZ – Mobilne Centra Informacji Zawodowej
MEN – Ministerstwo Edukacji Narodowej
MF – Ministerstwo Finansów
MG – Ministerstwo Gospodarki
MGM – Ministerstwo Gospodarki Morskiej
MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MPiPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
MRiRW – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
MRR – Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
MSP – małe i średnie przedsiębiorstwa
MSWiA – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
MT - Ministerstwo Transportu
MZ – Ministerstwo Zdrowia
OHP – Ochotnicze Hufce Pracy
PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
PFRON - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PO KL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

PSZ – publiczne służby zatrudnienia
PUP – powiatowy urząd pracy
RPD – Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia
RPO WZ – Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego
SPO RZL – Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich
SPO WKP - Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności
Przedsiębiorstw
TPD – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
UM WGiRR – Wydział Gospodarki i Rozwoju Regionalnego Urzędu
Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego
UM WPROW - Wydział Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu
Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego
UM WZ – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
UM WWRPO - Wydział Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu
Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego
WUP – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie
ZARR - Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
ZAZ – Zakład Aktywności Zawodowej
ZDZ – Zakład Doskonalenia Zawodowego
ZRFPK - Zachodniopomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.
ZWK OHP – Zachodniopomorska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców
Pracy